No. 1850 Zaterdag 14 Juni 1919. 36ste Jaargang

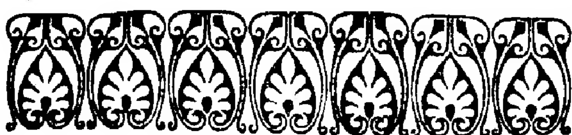
AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels [illegible] ieder[illegible]ken regel meer 7½ cts.

Welkom

aan den HoogEd. Gestr. Heer

O. L. HELFRICH

Gouverneur van Curaçao.

Statig stoomde de *Stuyvesant* II. Zondag 8 Juni des morgens ten 7½ uur onze schoone haven binnen.

Een verrukkelijke aanblik voor elken vreemdeling, die voor het eerst de St. Annabaai binnenvaart.

Wij kunnen ons niet voorstellen, dat de eerste indruk, die onze nieuwe Gouverneur op dat gedenkwaardig oogenblik ontving, een afwijking is geweest van den algemeenen regel.

De nieuwe landvoogd zal het wel niet betreurd hebben, dat wegens den hoogen feestdag van Pinksteren deze binnenkomst geen eigenlijke *joyeuse entrée* was, dat alle feestelijk betoon, alle officiëel ceremonieel, alle luidruchtigheid achterwege bleef. Die eerste indruk kon des te rustiger en kalmer op zijn geest inwerken.

Wij wenschen Z. Exc. en zijn gezin van harte geluk met hun behouden aankomst en heeten hen hartelijk welkom in ons midden.

Eerst sedert 15 Februari, den dag, waarop het telegrafisch bericht van de keuze der Hooge Regeering hier aankwam, is de naam van den Heer HELFRICH hier voor het eerst bekend geworden.

Daar zijn in die vier maanden allerlei gissingen gemaakt, veronderstellingen gewaagd, verwachtingen opgebouwd zonder tal.

Zooveel weten wij nu, dat de nieuwe Landvoogd 25 roemvolle jaren in Indischen dienst heeft doorgebracht, hooge posten bekleed tot groote tevredenheid der Regeering. Wij weten ook, dat juist om die groote bekwaamheden als bewindsman de Regeering hem voor dezen hoogen en verantwoordelijken post heeft aangezocht. Des te meer waardeeren wij het in den nieuwen Landvoogd, dat hij zijn welverdiende rust na een zoo welbesteed en werkzaam leven heeft willen opofferen, om met nieuwe idealen en met frischen moed bezield, opnieuw den Oceaan over te steken om nu in de Nieuwe Wereld in een kolonie, zoo enorm verschillend van zijn vroeger arbeidsveld, zijn talenten en energie beschikbaar te stellen tot heil en bloei van Curaçao.

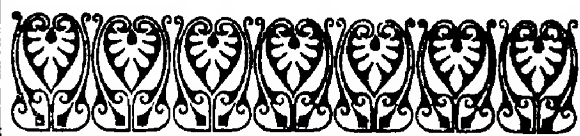
De roep is hem vooruitgesneld, „dat hij in zijn 25 jaren in Oost-Indischen staatsdienst den naam verworven heeft van een uitnemenden ambtenaar, vooruitstrevend, ijverig en rechtschapen," — „dat Curaçao van zijn nieuwen Gouverneur volle toewijding aan zijn taak mag verwachten," — „dat hij zich met buitengewone belangstelling en ijver reeds ingewerkt heeft in de brandende vraagstukken, die tegenwoordig in de kolonie de aandacht vragen en op oplossing wachten," — „dat hij als bestuursambtenaar steeds het algemeen belang wist te stellen boven het bijzonder en streng rechtvaardig zoo voor zich als voor anderen, elk het zijne placht te geven."

Voor de Curaçaosche bevolking is het een eer en een voorrecht een Gouverneur met zulke zeldzame en benijdenswaardige talenten met volle sympathie te begroeten en als zijn nieuwen Landvoogd te huldigen. Zij is der Regeering oprecht erkentelijk voor deze keuze.

Onder een gelukkig gesternte komt de Heer HELFRICH in onze kolonie.

De oorlog heeft uit. Onze haven is gereed voor het wereldverkeer. De stoomvaart leeft weer op en tracht reeds het record te verbeteren van vóór den oorlog. Het Moederland stelt met vrijgevige hand hare geldmiddelen ter beschikking, om Curaçao volkomen toe te rusten om deel te nemen in den economischen wedstrijd der volken.

Moge de onmisbare zegen des Hemels en de rijke Pinkstergaven van den H. Geest den Heer HELFRICH steeds vergezellen, opdat onder zijn energieke leiding onze kolonie een nieuw tijdvak van rust en vrede, van voorspoed en ontwikkeling te gemoet ga.

Openbare behandeling

DER BEGROOTING IN DEN

Koloniale Raad.

VI.

Vervolg.

Hierna werd overgegaan tot *artikelsgewijze* behandeling van het ontwerp-begrooting.

Bij artikel 7 verzoekt de Heer BOOMGAART, gemachtigde van den Gouverneur het woord, en zegt dat met de jongste mail uit Holland van den Minister van Koloniën het Koninklijk Besluit is ontvangen, waarbij de Heer G. J. TIJMSTRA ter beschikking van den Gouverneur wordt gesteld om te worden belast met de waarneming der betrekking van Gezaghebber der eilanden St. Martin, St. Eustatius en Saba op een toelage van 7000 's jaars met 2 tweejaarlijksche verhoogingen van 500 's jaars.

Dr. Evertsz het woord vragend, zegt, dan te kunnen veronderstellen, dat er bij het Gouvernement wel een regeling bekend moet zijn, hoe de drie Bovenwindsche eilanden bestuurd zullen moeten worden en vraagt daarom den gemachtigde, hoe er in het Bestuur moet voorzien worden, als de Gezaghebber van het eene eiland weg is.

De Heer **Boomgaart** antwoordt hierop, dat er bij het Bestuur alhier verder niets bekend is, hoe die zaak geregeld is. Volgens regeeringsreglement moet bij afwezigheid van den Gezaghebber van het een of ander eiland de oudste landraad optreden als Gezaghebber.

De artikelen tot en met 30 werden achtereenvolgens zonder discussie aangenomen.

Bij artikel 31 stelt de Heer WINKEL voor, om dit artikel als volgt te doen luiden:

Kosten van een Gouvernementsinrichting ten behoeve van verwaarloosde kinderen fl 6500.

Dit voorstel, ondersteund door de Heeren Lansberg en H. St. Muller wordt aldus door den voorsteller toegelicht:

M. de Voorzitter.

Ik kan mij niet vereenigen met hetgeen in de *Memorie van Antwoord* verklaard wordt ten opzichte van een op te richten opvoedingsgesticht. De redeneering, dat uitsluitend Roomsch-Katholieke kinderen in dat gesticht opgenomen zullen worden, gaat niet op. M. i. is dat volkomen onjuist daar het absoluut niet uitgesloten is, dat ook Protestantsche en Israëlitische kinderen opgenomen kunnen worden, op de bovenwindsche eilanden zijn er n. l. meer Protestanten dan Katholieken. Dien ten gevolge is het best mogelijk, dat zij van boven bedoeld gesticht gebruik zullen moeten maken, en in zoo'n geval is het noodzakelijk, dat zij opgenomen kunnen worden, zonder dat hun geloof daarbij een rol speelt."

De Heer **Zeppenfeldt** vraagt hierna het woord en zegt het volgende:

Mijnheer de Voorzitter.

In het Voorloopig Verslag is de bijdrage aan het Apostolische Vicariaat ten bate van de verwaarloosde kinderen bestreden; en heden avond hier door het geachte lid Winkel.

Het Bestuur verdedigt den post met een beroep op de omstandigheid, dat de overgroote meerderheid der lagere bevolking tot den Roomsch Katholieken Godsdienst behoort en dat het veel goedkooper uitkomt het door het Vicariaat op te richten gesticht te subsidieeren dan een Gouvernementsgesticht tot stand te brengen en te beheeren.

Volgaarne ondersteun ik dit betoog.

Het voorstel van het Vicariaat acht ik zeer in 's lands belang en in het belang van de Koloniale kas.

Het Vicariaat is eigenaar van de zoo gunstig gelegen plantage Scherpenheuvel en wil voor dit doel het oud seminarie inrichten, een groot, ruim en luchtig gebouw.

De opvoeding der jongens zal aan de Fraters van Tilburg worden toevertrouwd, die zoowel in Nederland als in deze kolonie zoo goed bekend staan.

Dit is voor ons reeds een waarborg, dat de resultaten door hen te bereiken niet minder of geringer zullen zijn, dan die door anderen te verkrijgen.

Daarbij komt nog, dat hierdoor voor de koloniale kas zeer veel wordt uitgespaard.

De voorstanders van een gouvernementsinrichting mogen wel bedenken dat hun plan zware geldelijke offers van 's lands kas zal vergen.

Hierover denke men niet te licht. Nu kan het Bestuur met weinig geld van de zaak afkomen, en is meteen af ook van al het hoofdbreken dat het oprichten en instandhouden van zulk een gesticht met zich meebrengt.

Ook voor verwaarloosde meisjes is het Vicariaat voornemens een gesticht op te richten; zij zullen dus niet aan haar lot worden overgelaten.

Mijnheer de Voorzitter. Als lid van de commissie van administratie over de gevangenissen op dit eiland ben ik meermalen in de gelegenheid onze gevangenissen te bezoeken, en ik beschouw die niet als de meest geschikte plaats voor jeugdige misdadigers.

Indien er een gesticht bestaat waarheen zoo niet alle, dan ten minste eenige groepen veroordeelde kinderen kunnen worden verwezen, zou ik dat ten zeerste toejuichen.

Maar dat behoeft geen reden te zijn om tegen den post te stemmen; veeleer het tegendeel. De verwaarloosde jeugd groeit als het ware voor de misdaad en voor de gevangenis op; hoe eerder ingegrepen wordt, hoe beter.

Het Vicariaat kan terstond beginnen; het Gouvernement niet.

En het zal geruimen tijd duren vóór het Gouvernement zoover is, dat het een eigen gesticht kan openen.

Dat begrijpt iedereen.

Hoe langer men wacht hoe erger de toestand wordt; hoe meer kinderen te gronde gaan.

Ook met het oog hierop, is aanneming van het Bestuursvoorstel zeer gewenscht.

De post is ook bestreden omdat zulk een instelling voor alle kinderen behoort open te staan, onafhankelijk van hun geloof of godsdienst.

Daartegenover stel ik dit:

De Memorie van Antwoord brengt reeds in herinnering dat hier de overgroote meerderheid der lagere bevolking tot den Roomsch Katholieken godsdienst behoort.

Het aantal kinderen van andere gezindten, die als verwaarloosd moeten worden aangemerkt, zal ten minste op de drie Benedenwindsche eilanden, uitteraard klein zijn.

Indien van wege de betrokken gezindte of eene andere vereeniging niet wordt overgegaan tot het openen van een gesticht met gouvernementssubsidie, kunnen zulke kinderen gemakkelijk door de zorg en op kosten van het Bestuur ter verpleging en opvoeding in gezinnen worden geplaatst.

Onder behoorlijk toezicht zal er wel wat van die kinderen zijn te maken.

Gezinsverpleging is, naar ik hoor, in Nederland lang niet onbekend.

Dat kinderen, voor wier opvoeding van Regeeringswege wordt gezorgd, in particuliere gestichten worden geplaatst, is niets vreemds en niets nieuws.

In Holland bestaat dit stelsel al lang en daarbij wordt er zooveel mogelijk op gelet dat de opdracht slechts geschiedt aan een gesticht, dat de opvoeding in de godsdienstige gezindte, waartoe de minderjarige behoort, waarborgt.

Er zijn tal van zulke gestichten van Katholieken en van Protestanten. Niemand verzet zich daartegen; geene enkele partij komt daartegen op.

Na ingewonnen informatie is het mij *gebleken, dat op 25 Juni 1909,* door een zevental heeren in Suriname een stichting voor verwaarloosde jongens werd opgericht, die men een tuchtschool zou kunnen noemen, en die ten doel heeft duurzame verzorging aan minderjarige jongens, ouder dan 13 jaren, over wie door den rechter de voogdij aan de stichting wordt opgedragen.

De statuten der stichting werden bij Gouvernementsbesluit van 12 Juni 1909 goedgekeurd.

De inrichting is gevestigd op de Gouvernementsplantage Slootwijk.

Hier zien wij dat het Gouvernement van Suriname zelfs is afgeweken van den algemeenen regel dat de tuchtschool van het Rijk moet zijn.

Of zij nog bestaat weet ik niet, wel weet ik dat de Katholieken in Suriname een opvoedingsgesticht hebben met Gouvernementssubsidie speciaal voor de verwaarloosde kinderen van Koelies, en in de Memorie van Toelichting op het Wetsontwerp Surinaamsche begrooting voor 1919 zie ik dat gerekend is op een bijdrage aan het opvoedingsgesticht van de Evangelische Broedergemeente op de vestingsplaats Alkmaar ter opneming van Britsch-Indische meisjes, die in de kolonie in bijzondere mate door de ouders verwaarloosd worden.

Het Moederland en Suriname zijn ons in deze voorgegaan; ik ben van meening dat wij gerust dat voorbeeld kunnen volgen.

Hierna verkreeg de Heer **H. Boomgaart**, gemachtigde van den Gouverneur, het woord:

M. de V.

Na de welsprekende rede van het geachte lid v. d. Veen Zeppenfeldt, wien ik voor zijn welwillende houding jegens het Bestuur dank zeg, kan ik kort zijn.

Er is een spreekwoord, dat zegt „men kan het niet iedereen naar den zin maken." Dit is hier ook van toepassing. Enkele leden verklaarden in het V. V. hunne stem niet te kunnen geven aan den post „Uitgaven ten behoeve van verwaarloosde kinderen", hoewel overtuigd van de noodzakelijkheid van een opvoedings-gesticht voor verwaarloosde kinderen en betoogden, dat de verzorging en opvoeding van zulke kinderen van Bestuurswege moeten geschieden.

Het geachte lid Winkel heeft zich hedenavond ook tegen dien post uitgesproken, omdat niet kinderen van alle gezindten daarin zullen worden opgenomen.

Was dit wel het geval, anderen zullen er dan zeker tegen zijn geweest, en wel op grond dat kinderen van alle gezindten wel daarin konden worden ondergebracht.

Maar wat is natuurlijker, dan dat waar de overgroote meerderheid der bevolking van de kolonie tot den R. K. godsdienst behoort, hare verwaarloosde kinderen opgenomen worden in een gesticht door het Vicariaat tot stand gebracht, waar zij niet alleen lichamelijk, maar ook geestelijk zullen worden opgevoed om later als goede burgers aan de maatschappij te worden teruggegeven en voor wie de kosten aanzienlijk minder zullen zijn, dan wanneer zij in een gesticht, van Bestuurswege opgericht, worden geplaatst. 't Spreekt ook van zelf, dat afdoende zal worden gezorgd voor de verwaarloosde kinderen tot andere kerkgenootschappen behoorende, door het verleenen van subsidie aan verschillende gezinnen of op te richten particuliere gestichten.

Maar afgescheiden van het reeds gezegde, wil ik er even aan herinneren, hoe in Nederland ten aanzien van de z. g. n. Regeeringskinderen het stelsel was aangenomen, dat vooral op dit gebied de samenwerking tusschen particulieren en Regeering een zeer innige zou zijn; dat de kinderen, die *ae rechter ter beschikking stelt,* bij voorkeur aan de zorg der philanthropie worden overgegeven. Toen in 1911 het eerste Rijksopvoedingsgesticht te Amersfoort verrees, waren er niet minder dan 217 vereenigingen met 62 gestichten, die zich aan Regeeringsvoorwaarden onderwierpen.

De nu haast boven verwachting bereikte cijfers, zooals die in den laatsten tijd zijn verkregen, nu duizenden kinderen met Regeeringssubsidie worden opgevoed, toonen overtuigend aan, dat deze regeling in waarheid is een nationale, dóórdringend in alle volkskringen.

Daarom zij het hier gezegd, dat hoe groot ook een Regeeringsopvoeding zij, de particuliere opvoeding den voorrang moet hebben. Principieel, omdat opvoeding slechts om bijzondere redenen en als uitzondering 's Rijks zorg mag zijn, maar ook omdat men in de particuliere opvoeding die bijzondere toewijding van den belangeloozen philanthroop ziet verpersoonlijkt, die om hooger doel arbeidend, zich in waarheid in de plaats der ouders stelt. Bij haar gevoelt men bij uitstek de mogelijkheid om het diepst door te dringen in het beste van het kinderlijk gemoed en vooral om het kind te vervullen met dat, wat het allernoodzakelijkst schijnt in de opvoeding — het opwekken van een levendig besef in het kind dat de godsdienst is onmisbaar en is de beste leidsman in het leven, de stem dien geen menschelijk kennen of kunnen ooit vermag te evenaren.

Ten slotte wil ik U een klein gedeelte van de Memorie van Toelichting op de wet van 12 Febr. 1901, houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen voorlezen, welke Memorie door den toenmaligen Minister van Justitie, Mr. P. W. A. Cort van der Linde, was onderteekend:

„De drie vormen der dwangopvoeding zijn de verpleging in het huisgezin, de verpleging in een particulier gesticht, de verpleging in een rijksgesticht.

Ook de tweede vorm, de verpleging in particuliere gestichten heeft groote voordeelen. Het particulier initiatief kiest zich een naar eigen krachten en inzichten beperkt terrein, impliceert persoonlijke toewijding en zelfopoffe-

ring; is vrij in de opneming harer verzorgden, in de keuze harer verzorgers en in de toepassing harer middelen, en kan met name aan het godsdienstig element in deze of gene bepaalde richting een grooten of overwegenden invloed toekennen. Bij een krachtig particulier initiatief is een specialisatie van de verschillende inrichtingen mogelijk, die bij de rijksopvoedingsgestichten nimmer zal zijn te bereiken. Doch ook deze vorm kan alleen worden toegelaten, waar noch gevaar voor de maatschappij voorhanden, noch strenge tucht noodzakelijk is.

De derde vorm, verpleging in rijksgestichten is in theorie de minst gelukkige der drie, waar ze de bovenomschreven voordeelen mist of althans niet in dezelfde mate bezit, maar is daartegenover in de praktijk degene, die de meeste zekerheid biedt en over de ruimste hulpmiddelen beschikt voor een doelmatige behandeling en opleiding. Bovendien leent zij zich het best voor de toepassing van een regime van strenge tucht.

In de krachtige beweging der laatste jaren ten gunste van dwangopvoeding, als middel van preventie en van repressie tegen de criminaliteit van jeugdige personen, tellen alle drie de vormen, hun overtuigde voorstanders. Doch de meeningen staan niet meer scherp tegenover elkaar, de stemmingen zijn niet meer uitsluitend vóór den eenen of anderen vorm.

Er valt integendeel een vrij algemeene strooming waar te nemen, om van de drie vormen te zamen gebruik te maken, en wel door aan het particulier initiatief in de eerste twee vormen te laten en steun te verleenen en den derden vorm aanvullend te laten werken."

Ik hoop, dat ik erin geslaagd ben bij u de overtuiging te vestigen dat een particuliere inrichting in elk geval de voorkeur verdient.

De Heer **Winkel** zegt, dat hij van meening blijft, dat de opvoeding van verwaarloosde kinderen een zaak is, die toevertrouwd moet zijn aan het Gouvernement, daar in een gouvernements-inrichting kinderen van alle richtingen kunnen worden opgenomen.

De heer **Zeppenfeldt** zegt:

Mijnheer de Voorzitter:

Voor zoover mij bekend, is er van de zijde van het Bestuur nooit een voorstel ingekomen tot het oprichten van een gesticht voor verwaarloosde kinderen, en is evenmin op initiatief van een lid van dezen Raad een dergelijk voorstel hier ter tafel gebracht.

Nu verklaart het Apostolisch Vicariaat zich tegen eene tegemoetkoming van landswege bereid voor zulke kinderen te zorgen.

Men zou verwachten dat het voorstel algemeen bijval zou vinden. Maar neen.

Bezwaren worden er gemaakt, bedenkingen geopperd. Het verzoek van het Vicariaat moet van de hand gewezen worden; het Bestuur moet zelf de zaak ter hand nemen, ofschoon het dan veel meer kost.

Ik kan dit gevoelen niet deelen, en plaats mij op een geheel ander standpunt.

Mijnheer de Voorzitter. De gedachtewisseling, die hier heeft plaats gehad, heeft mij van de onjuistheid van mijne zienswijze niet kunnen overtuigen.

Ik ben nog steeds van meening dat het voorstel zeer in het belang van de kolonie en van de koloniale kas is, en met nadruk wijs ik er op, dat het Gouvernement onmogelijk met het bedrag van f 6500 klaar zal kunnen komen, en dat het Gouvernement geenszins in staat is daarmede hetzelfde te bereiken, als het Apostolisch Vicariaat ons daarvoor aanbiedt.

De **Voorzitter** (A. G. Statius Muller) zegt, dat financieël de verpleging in een particuliere inrichting als hier bedoeld zeer zeker de voorkeur verdient. Een Gouvernements-inrichting zou veel duurder uitkomen.

De moeielijkheid zit hem alleen in de beslissing, welke kinderen in zoo'n Roomsch-Katholieke inrichting zullen worden opgenomen. Hij zou daarom willen vernemen, hoe het daarmede dat toegaan, welk criterium gesteld zal worden. Is het bijv. de doop alleen?

Hierop zegt de Heer Mr. **C. S. Gorsira**, wn. Procureur-Generaal en gemachtigde van den G., dat de Nederlandsche bepalingen in deze tot 1901 ongeveer gelijkluidend geweest zijn als die van art. 40 en 41, maar in dat jaar zijn zij vervangen door 10 nieuwe artikelen, en zooals mede reeds in de Mem. v. Antw. is gezegd, wordt met Z. Exc. den Minister van Koloniën overleg gepleegd over wijziging van de art. 40 en 41 in den geest van de bepalingen van de art. 38—39 novies Nederl. Wetboek van Strafrecht.

De art. 38—39bis regelen de gevallen, waarin de minderjarige, zonder toepassing van straf wordt teruggegeven aan zijn ouders of voogden of ter beschikking wordt gesteld aan de Regeering, die den minderjarige in een rijksopvoedingsgesticht plaatst of ter opvoeding toevertrouwt aan een vereeniging, stichting of instelling van weldadigheid, terwijl de art. 39ter — 39 sexies het geval regelen, waarin de minderjarige tot gevangenisstraf wordt veroordeeld en opschorting van de tenuitvoerlegging dier gevangenisstraf en de art. 39 septies— 39 novies de gevallen behandelen, waarin de minderjarige wordt gestraft met plaatsing in een tuchtschool met geldboete en een berisping. De plaatsing in een tuchtschool geschiedt dus bij wijze van straf, de plaatsing in een rijksopvoedingsgesticht niet. Welke overwegingen telkens gelden bij plaatsing door de Regeering in een rijksopvoedingsgesticht of het toevertrouwen aan een bepaalde vereeniging ter opvoeding is hem niet bekend.

Na eenige discursie over dit onderwerp, waarbij de heer Dr. Waterman, gemachtigde van den G. aanhaalt, dat de Vereeniging ter bestrijding en voorkoming van geslachtsziekten, in verband met de gebleken wenschelijkheid, dat ook die Vereeniging in voorkomende gevallen de zorg van minderjarigen op zich kan nemen, hare statuten heeft gewijzigd om dit mogelijk te maken, wordt het amendement-Winkel in stemming gebracht en met *negen* tegen *vier* stemmen aangenomen.

Tegen stemden de Heeren Evertsz, Sutherland, Zeppenfeldt, en de Voorzitter.

(Wordt vervolgd.)

De komende Vrede.

Een begaafd, literair-ontwikkeld en onderlegd politicus, de Amerikaansche journalist Frank Simons, heeft onlangs beweerd, dat de Vredesconferentie, een vergadering dus om vrede te verkrijgen, eerder een Oorlogsconferentie mag genoemd worden, daar zij er alles op schijnt te zetten om strijd uit te lokken en te zien, hoe en waar men volkeren en stammen het gemakkelijkst tegen elkander in het harnas kan jagen. Onder den titel „De verdeeling van Oostenrijk" publiceerde hij in de „New York Tribune" een artikel waarin hij het hasard-spel der conferentie geducht aan den kaak stelt. Oostenrijk en Turkije liquideeren heet Europa liquideeren. Zijn dan de moeilijkheden tusschen Italianen en Jugo-Slavonen nog niet genoeg, is de Fiume-quaestie, die nu bijna vier maanden allen bezighoudt, geen les geweest voor de onderhandelaars om niet méér dergelijke brandende vraagstukken ter tafel te brengen? Een tijdelijke schikking tusschen de Italianen en hun tegenstanders kan misschien worden gevonden, doch practisch is een definitieve oplossing onmogelijk, gezien de niet onbelangrijke dosis egoïsme der beide partijen en het greintje opofferingsgezindheid, die Regeeringen plegen te bezitten. Binnen tien jaar, aldus Simons, heeft de wereld een heftigen strijd aanschouwd tusschen de landen aan de Adriatische Zee, die het bloed harer zonen zal opvangen en treuren om den nieuwen broedermoord. Thans is voldaan aan den kreet „Italia irredenta" maar andere, meerdere en ergere zullen ontstaan, ten spijt van Conferenties, beraadslagingen, commissies, nota's en tractaten. Met de verdeeling van Oostenrijk voor oogen, weet Simons geen andere oplossing dan het gescheidene toch weer op te bouwen tot één groot rijk, te trachten een politiek verband te leggen tusschen Czechen, Hongaren, Roemenen, Jugo-Slaven en Oostenrijkers; mislukt dit, dan te zorgen hun diverse economische belangen tot één gemeenschappelijke behoefte om te smeden. Wel dreigt dan Italië, die zich de heerschappij over de Adriatische Zee ziet ontgaan en Duitschland, dat de vereeniging wenscht met Oostenrijk om aldus zijn droom over een Midden-Europa toch te kunnen verwezenlijken; doch tegen dit „bloc" zal beider protest of eventueele actie wel afspringen.

Dit plan is mooi... in theorie, maar wanneer Simons, die thans aan wal staat, zelf eens te Parijs het roer in handen moest nemen, dan betwijfelen wij, of hij even vlug een tractaat uitleverde als thans een artikel hem uit de pen vloeit. Want ondanks de begaafdheid der vredesdiplomaten, wien niemand voldoende kennis, politiek inzicht en bevoegdheid tot handelen zal ontzeggen, blijft de wereld neuriën— soms wel wat zikkeneurig — ; „Der Wörter sind genug gewechseld, nun lass' uns endlich Thaten sehn."

Doch die „Thaten" willen nog maar niet komen. Want behalve de onopgeloste quaestie over den hoofdschotel van het menu, dien Duitschland niet kan besluiten te verorberen, komt er telkens weer rumor in casa om de hors d'oeuvres en nevengerechten. De Fiume-quaestie is nog geen stap verder, Griekenland zoekt Italië te benadeelen en het oude Helleensche Rijk weer op te richten, de Hongaren zenden troepen af op het rijke Czeco-Slowakië, wiens leger den stoot niet kan opvangen en daarom Frankrijks hulp heeft gevraagd. Minister Clemenceau heeft een nota afgezonden naar Budapest: „Onmiddelijk de vijandelijkheden staken of anders volgen de strengste maatregelen." Natuurlijk het spook der blokkade, het humane wapen van het militairisme ter zee. De bevolking van Danzig wil niet vrij zijn; de „Times" correspondent aldaar, een onverdachte getuige dus, berichtte, dat de burgemeester een rede had gehouden om namens de bevolking te protesteeren tegen het gedwongen *zelf*bestemmingsrecht. Danzig wil niet Poolsch worden doch bij Duitschland blijven. Doch de conferentie heeft anders bestemd en tegen hun zin zullen zij een eigen vlag als hun nationale kleur moeten begroeten.

Dan eindelijk nog de quaestie België-Holland. Uit de Oostenrijksche vredesvoorwaarden blijkt wel, dat de Conferentie een „grenswijziging" van België in den zin heeft. Nu is Jhr. van Karnebeek te Parijs geweest en heeft daar de Hollandsche rechten tegenover België's eischen verdedigd. De Conferentie heeft nu openbaar gemaakt, dat een internationale combinatie zal getroffen worden, die rekening houdt (!) met Holland's verlangen om zijn grondgebied ongeschonden te bewaren. Echte diplomatenen sfinxentaal! Een „internationale combinatie." Als een gunst wordt er dan bijgevoegd: „die rekening houdt met Holland's verlangen." 't Is fraai!

Dit zijn zoo de geschillen der kleinere, die ten slotte als ondergeschikt worden beschouwd, bezworen worden en beslecht, zonder om te zien, wat de toekomst dienaangaande zal brengen.

Doch met het „groote" traktaat staat het anders. Gisteren zou het antwoord van de Entente op de Duitsche tegenvoorstellen — in-grooten-stijl, overhandigd worden, volgens den kabel tenminste. Onderteekent v. Brockdorff niet, dan zal kanselier Scheidemann onmiddelijk aftreden om plaats te maken voor een nieuwe Regeering nog vóór de geallieërden Frankfort bezetten en de blokkade verscherpen, de talisman om anderen te leeren bukken. Toch verwachten nog velen, dat Duitschland teekent en het vóór 1 Juli, zoodat vóór 1 Augustus alle mogendheden het verdrag kunnen ratifieëren. Teekent Duitschland niet, dan zullen Frankrijk en België hun soldaten zenden om het land te bezetten, daar Amerika en Engeland verklaard hebben, hun krijgers naar huis te moeten roepen. Hoeveel man voor de bezetting noodig zullen zijn, is niet te bepalen, doch het zal heel wat aan de Fransche weermacht invreten. Daar komt nog bij, dat de groote ontevredenheid, omdat de zaak nog niet is afgeloopen en zij nog onder de wapenen moeten blijven, den geest van verzet en oproer wel in de hand zullen werken en mogelijk de Fransche soldaten evenals hun Duitsche collega's in Rusland méér kennis maken met de bedorven vrucht van het Bolsjewikisme of Spartacisme dan gewenscht is. Deze kans is nog grooter, daar zij zien, welke imperialistische geest ter Conferentie door onzinnige eischen Duitschland van het pad der boete en verzoening heeft weggejaagd. Men kon in de telegrammen uit Parijs lezen, dat er een zenuwachtige, geprikkelde stemming heerschte zoowel wegens het onzekere feit der vredessluiting als van wege de menigvuldige stakingen, die in de Fransche hoofdstad en in het binnenland plaatsgrijpen. Hier en daar heerschte werkelijk een donker pessimisme. Geen wonder dan ook, wanneer men verneemt, dat alle trams stilstaan, dat de transportarbeiders met de handen in den zak staan te baliekluiven, de mijnarbeiders het bijltje erbij neergelegd hebben (thans weer aan het werk), dat er formeele revolutionaire pogingen in het werk zijn gesteld om industrieën te verlammen.

Frankrijk heeft een spoedigen vrede hard noodig en daarom is het zoo onverantwoordelijk, dat de machtige „tijger" den wijn niet wil aanlengen met een flinke scheut water. Lloyd George schijnt in deze richting iets te willen beproeven, doch onmiddellijk is de hetzende Northcliffe-pers er bij om hem op de vingers te tikken. Of de premier van Engeland handelde onder den drang der omstandigheden in zijn eigen land, is niet onmogelijk, immers ook daar is staking voor velen botertje aan den boom. Duizenden arbeiders, gedemobiliseerd en zonder werk hielden de vorige week optochten, wierpen steenen en andere projectielen naar het Lagerhuis en keerden ondanks zij verjaagd werden, terug om hetzelfde spelletje opnieuw te beginnen. 't Is ook geen gemakkelijke taak aan een vier miljoen handen onmiddelijk werk te verschaffen. Van dien kant beschouwd, doet Italië niet zoo onverstandig, de mobilizatie nog aanhangig te houden; dit brengt ook voor de Regeering het voordeel mee, de soldaten, waaronder het grootst aantal ontevredenen schuilt, buiten de verkiezingen te houden. Dit moet Sonnino wel iets liefs waard zijn.

De nieuwe Rijn-Republiek schijnt in een eigenaardige verhouding te staan tot de geallieërden. Terwijl volgens de Duitsche bladen Frankrijk vooral hulp heeft verschaft bij de oprichting en deze in de hand gewerkt, waartegen v. Brockdorff protesteerde, terwijl Foch gezegd moet hebben, dat de Duitsche Regeering nimmer meer iets te maken zal hebben met dit land aan den linker Rijn-oever, waar 25 miljoen menschen wonen, heeft Amerika de jonge Republiek nog niet erkend; zelfs worden al degenen, die aan de scheiding en afscheuring medewerken en officieele posten willen aannemen, door hen gearresteerd.

Het anti-Amerikanisme begint in Japan nog meer aan te groeien. Verschillende Yankee-bladen dringen er daarom op aan, Japan wat meer mee te tellen, Shantung aan hem af te staan en de gelijkheid der rassen nog eens te overwegen. Zou de Japansch-Amerikaansche tegenstelling, het gevaar der toekomst, ook besproken zijn in de vergadering der „haute finance", waar twintig groote geldmannen bijeen waren om hun belangen te bespreken? Of werd er overwogen in hoeverre men Wilson nog kan steunen? Van diens reis huiswaarts, aanvankelijk op 10 Juni bepaald, vernemen wij niets meer. Hij zal er dan een Senaat aantreffen, wiens Commissie voor Buit. Zaken uit 7 democraten en 10 republikeinen bestaat en die met 9 tegen 8 stemmen den Volkerenbond, het werk van hun president, heeft verworpen.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom.

Met de *Stuyvesant* kwamen hier ll. Zondagmorgen aan de Eerw. Paters Dominicanen A. v. d. Veen Zeppenfeldt en T. Jansen, de Zeer Eerw. Frater Radulphus, Superior Generaal der E.E. Fraters van Tilburg, die een 4 à 5 weken hier hoopt te blijven, en verder de Eerw. Fraters Marianus, Lucas, Damianus, Maximinianus, August, Ludovicus Bertrandus, Silvanus, en de Eerw. Zusters Dominicanessen bestemd voor St. Martin en Aruba Zuster Liduina, Leandra, Pancratia, Marie Joseph, Winnifrida, Martha, Wynanda.

Verder nog de Heeren Dr. H. S. Boogaart, de nieuwe Chirurg voor de Cur. Petr. Mij en voor de operaties van de gouvernementspatienten in het St. Elisabeths-Gasthuis, de nieuwe openbare onderwijzer bestemd voor St. Martin de Heer H. W. Betz en echtgenoote, de ambtenaar belast met de reorganisatie van de Registers van den Burgerlijken Stand de Heer N. E. Henriquez en echtgenoote.

Aan allen een hartelijk welkom.

Installatie van den nieuwen Gouverneur.

Toen de *Stuyvesant* aan de kade lag vastgemeerd, begaven zich aller eerst aan boord Dr. Evertsz, stadsdokter, Dr. Waterman, en Kaptein-adjudant W. J. de Vries. Deze laatste officieel belast ter verwelkoming van den H. Ed. Gestr. Heer O. L. Helfrich namens den Wn. Gouverneur Mr. J. B. Gorsira.

Eerst ten half elf ging Z. H. E. G. met echtgenoote en dochter van boord, begeleid door den wn. Gouverneur en begaven zich te voet naar het Gouvernementshuis omstuwd door een dichte volksmenigte.

Wegens de beide feestdagen van Pinksteren kon de officieele installatie eerst Dinsdag plaats vinden.

Reeds Zondagmiddag was per extra bulletin van de *Curaçaosche Courant* een proclamatie van den waarn. Gouverneur Mr. Gorsira verspreid, waarbij het ceremonieel werd vastgesteld voor deze plechtigheid.

Alle schepen in de haven hadden de vlag in top, bovendien waren de booten van de **K. W. I. M.** feestelijk gepavoiseerd, ook van alle openbare en vele particuliere gebouwen wapperde de Nederlandsche vlag.

Ten 9 uur in den morgen was de audientiezaal ten Gouvernementshuize met een groote menigte gevuld. Alle wereldlijke en geestelijke autoriteiten, leden van den Raad van Bestuur, van den Kolonialen Raad, de rechterlijke macht, officieren, consuls, tal van corporaties, van ambtenaren en particulieren waren daar vereenigd, het oogenblik verbeidend, dat zij aan Zijn HoogEd. Gestr. den nieuwen Gouverneur zouden worden voorgesteld. Toen eindelijk Z. Exc., begeleid door Mr. J. B. Gorsira en de beide adjudanten, de audientiezaal te midden van de dichte rijen der aanwezigen binnentrad en voor den zetel had plaats genomen, trad de wn. Gouverneur Mr. J. B. Gorsira naar voren, en met een kort woord Z. Exc. verwelkomend, zeide Z. HoogEd. Gestr. dat het hem een groote eer was den nieuw benoemden Gouverneur ook namens de aanwezigen en ingezetenen met zijne benoeming geluk te wenschen en bij zijn behouden aankomst in de kolonie het welkom toe te roepen en wees op den roep die Z.H.E.G. reeds was voorgegaan.

De nieuwe Gouverneur bedankte den Heer Gorsira voor de woorden, die hij hem ook namens de ingezetenen had toegesproken en hoopte het vertrouwen der Kolonie te winnen en dat het hem gegeven zou zijn iets te doen voor den bloei en het welzijn van de Kolonie, die hem reeds nu zoo dierbaar is.

Daarna trad Z. Exc. langs de rijen der aanwezigen en werden allen één voor één door den wn. Gouverneur aan Z. Exc. voorgesteld, die elk afzonderlijk de hand drukte.

Zoo was eenieder in de gelegenheid met den nieuwen Gouverneur kennis te maken.

Z. Exc. was gekleed in ambtscostuum, tal van schitterende ridderorders bedekte zijn borst.

De Heer Helfrich is klein van gestalte, doch overigens een forsch figuur, met doordringende oogen, met een gelaat door 25 tropenjaren gebruind en dat wel den indruk maakt van een krachtigen en kranigen bewindsman, zooals hij ons reeds door de berichten uit het Moederland is afgeteekend.

Ten half 10 was deze eerste plechtigheid geeindigd.

Hierna had ten Raadhuize de vereenigde zitting plaats van den Raad van Bestuur en den Kolonialen Raad waarin het bestuur aan den nieuwen Gouverneur zou worden overgedragen.

Op het plein voor het Raadhuis werd intusschen de eerewacht van het garnizoen opgesteld. En toen de saluutschoten van het fort weerklonken, kwam de stoet in twee auto's aanrijden, terwijl de stafmuziek het volkslied speelde.

Z. Exc. de Heer O. L. Helfrich, begeleid door den aftredenden Gouverneur Mr. Gorsira, het oudste lid van den Raad van Bestuur, Dr. Ferguson, den Voorzitter van het Hof van Justitie Mr. Ph. F. de Haseth Evertsz, den Majoor Commandant der schutterij A. D. Capriles en de beide adjudanten, besteeg de trappen van het Raadhuis, waar de Commissie van ontvangst van drie leden van den Kol. Raad bestaande uit de Heeren H. Statius Muller, E. M. Penso en Mr. Ch. de la Try Ellis, Z. Exc. opwachtten en naar zijn zetel begeleidden.

Alsnu heette de Voorzitter van den Raad ZExc. welkom in hun midden, wenschte hem met een kort woord geluk met zijn benoeming en sprak de hoop uit dat zijn Bestuur tot heil zou strekken der Kolonie.

Daarna las ZExc. met krachtige, duidelijke stem de rede voor, die wij aan het hoofd van ons bijblad hebben afgedrukt.

De Gouverneur ontwikkelde hierin het program van zijn bestuur. Het is voor onze kolonie een staatsstuk van bijzonder gewicht, dat een nieuwe toekomst voor Curaçao opent.

Moge het een tijdperk van zegen en voorspoed zijn.

Zoowel in als buiten de Raadzaal woonde een dichte opeengepakte menigte deze plechtigheid bij.

Een treffende plechtigheid.

Maandagmorgen had in de St. Annakerk te Otrabanda een roerende en zeldzame plechtigheid plaats.

De jeugdige priester Pater Antoninus v. d. Veen Zeppenfeldt, Arubiaan van geboorte, Curaçaoenaar van opvoeding, daags te voren met de *Stuyvesant* hier uit Holland aangekomen, waar hij al zijn humaniora en theologische studies gemaakt, in de orde der PP. Dominicanen getreden en in Augustus ll. priester was gewijd, zou dien morgen voor het eerst hier in de Kolonie zijn plechtige H. Mis opdragen.

De Kerk was dicht bezet met een groote menigte familieleden, vrienden, kennissen en geloovigen. Zelfs Z. Exc. de nieuwe Gouverneur met echtgenoote en dochter, die de reis met den Neomist hadden meegemaakt, wilden, van hun belangstelling blijk geven en woonden eveneens de plechtigheid bij. Pater Zeppenfeldt werd aan het altaar geassisteerd door den HoogEerw. Pater G. Wolsky, Vicaris der P.P. Dominicanen in deze kolonie, als presbyter assistens, en door de beide kapelaans der parochie de Eerw. pater Bührs en M. Kösters als diaken en subdiaken.

Een treffend oogenblik was het toen de Neomist aan zijn moeder en verdere familieleden voor het eerst de H. Communie uitreikte. Een weelde voor het moederhart, dat de jarenlange afwezigheid van den geliefden zoon beloonde en vergold.

De Eerw. Pater A. Zeppenfeldt is de eerste Curaçaoënaar, die de orde van den H. Dominicus is ingetreden. Moge hij nog lange jaren voor het heil der missie werkzaam zijn.

Aan zijn geachte familie onze hartelijke gelukwenschen.

Vaartwel.

Met de *Stuyvesant* vertrokken Donderdagavond via Suriname naar het Moederland Kapitein Bierman en echtgenoote en Dominé G. J. Eybers en echtgenoote.

Voetbalsport.

Zondag j.l. werd op Mundo Nobo een vriendschappelijke match gespeeld tusschen een Sparta-elftal (versterkt door twee spelers der militaire club Willem III) en een matrozen-elftal van de Hr. Ms. Zeeland.

Hoewel aan beide zijden soms goed spel werd geleverd, was er van mooi samenspel toch over het algemeen weinig te merken. Na ongeveer een kwartier spelen, drongen de matrozen een keer gevaarlijk door, een lichte doelworsteling had plaats en de doelman kreeg het nakijken.

[illegible] werden, ook de gasten zwaar beproefd, doch hun verdediger was prachtig in vorm en wist een paar moeilijke ballen op meesterlijke wijze weg te werken.

Twee hunner middenspelers waren eveneens uitstekend voor hun taak berekend, bezorgde de Spartaansche voorhoede soms duchtig werk, en deze toch was meermalen zeer gevaarlijk, [illegible] dreven.

De wedstrijd eindigde met 1—1.

Wij ontvingen van de West-Indische Kamer te Amsterdam, een interessante brochure van de hand van den Heer W. R. Menkman, getiteld: Nederland en West-Indië één, *eenige opmerkingen naar aanleiding van de pogingen om hier te lande het denkbeeld ingang te doen vinden, dat onze West-Indische Koloniën aan de Vereenigde Staten van Amerika behooren te worden verkocht.*

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 14 Juni 1919.

AARDNOTEN (Pindas) per KG	—
BEENDEREN per K.G. [illegible]	
DIVIDIVI [illegible]	[illegible]
[illegible]	„ [illegible]
[illegible] per KG.	„ 0 90
ORANJESCHILLEN per KG. 1ste kw.	„ 0 80
id. per KG. 2e kw.	„ 0 80
RICINUS-ZAAD per K.G.	„
SCHAPENVELLEN per stuk........	„ 0 50
WOL per K.G.	0,50
ZOUT per vat van 180 K.G.	f.
STROOHOEDEN (hipijapa).	
kwaliteit No. 1 .... per doz.	[illegible]
„ „ [illegible]	„ [illegible]
„ „ [illegible]	„ [illegible]00
„ „ [illegible] „ „	„ 6.12
„ „ 3 „ „	„ 6.80
„ „ 4 „ „	„ 7
„ „ 5 „ „ OLA	„ 6,20
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
[illegible] „ „ OLA	„ 7.20
[illegible]	„ 12.00
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„ 12
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ 1 van 25 c.M. of minder	8 00
STROOHOEDEN (latat):	f.
[illegible] X per dosijn........	f
[illegible] X [illegible] dosijn........	f

Regenval

gedurende de maand April.

	m.M.
[illegible] Rosa	41,5
[illegible]ina-tuin	38.0
Pl[illegible]. St. Joris	48,0
Beek[illegible]	23,7
Cas Chi[illegible]	29 5
Sta. Mari[illegible]	35.0
Noordkant	
[illegible]ntage Siberië	32,0
[illegible]punt	18,4
[illegible]bao	22,3
Kl[illegible]rtha	18,9
Dokter[illegible]	22,8

Officiëele berichten.

De heer D. Molenkamp is op zijn verzoek eervol ontheven van het geven van het onderwijs in de gymnastiek aan de Hendrik- en Wilhelminaschool alhier.

Aan Mevr. S. Troost-Verheus, onderwijzeres 2e klasse aan de Hendrikschool alhier is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den onderwijzer eerste klasse bij het openbare onderwijs op Curaçao A. C. Vermeulen, thans met verlof in Nederland, is op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's lands dienst verleend.

Aan den heer F. K. Thielen, tijd. districtmeester van het 2e en 3e district alhier is om gewichtige redenen verlof verleend tot en met den 15den dezer.

De tijd. klerk O. W. Gravenhorst Brouwer is in activiteit hersteld en werkzaam gesteld ter Administratie van financiën.

De heer Mr. C. S. Gorsira, lid van het Hof van Justitie in de kolonie Curaçao is eervol ontheven van de verdere waarneming van het ambt van Procureur-generaal in de kolonie Curaçao.

Het verlof van twee maanden aan den agent van politie tweede klasse op St. Eustatius G. E. H. Heyliger, is op diens verzoek ingetrokken.

Invoer in onze Kolonie in het 1ste kwartaal van 1919.

Curaçao.

Aloë	1'444 KG.	4.33	fl.
Dividivi	150 ton	12.000	„
Geitevellen	30.803 KG.	37.978	„
Stroohoeden	24.460 doz.	103.227	„
Mest	795 ton	12.577	„
Olie residu	1.916 ton	67.070	„
Oranjeschillen	19.900 KG.	17.600	„
Schapevellen	4.821 KG.	3.428	„
Steenkolen	6.585 ton	293,773	„
Zout	80.747 KG.	1.706	„
te zamen met nog andere artikelen.		629.768	fl.

Aruba.

Aloë	[illegible] KG.	5.052	fl.
dividivi	[illegible]	[illegible]915	„
geitenvellen	5.195 KG.	[illegible]	„
Stroohoeden	12.185 doz.	[illegible]	„
Mest	230 ton	2.500	„
Schapevellen	3.234 KG.	2.436	„
Wol	6.576 KG.	3.326	„
Zout	117.400 KG.	1.135	„
te zamen met andere		48.894	„

Bonaire.

Aloë	766 KG.	230	fl.
Dividivi	193 ton	14.501	„
Stroohoeden	2.416 doz.	9.729	„
Mest	368 ton	9.344	„
Zout	1.102.018 KG.	[illegible]130	„
te zamen		41.934	fl.

Scheepvaartberichten.

Het was ll. Zondag een gezellige drukte in onze haven. Er lagen drie Hollandsche booten tegelijk en nu niet in rustе, zooals tijdens den oorlog gebeurde, doch in volle actie.

De *Nickerie* pas uit Amerikaanschen dienst ontslagen, was reeds Zaterdag binnengekomen. Hij droeg nog de duidelijke sporen, dat de Amerikanen er den baas over gespeeld hadden, van onderhoud en schoonhouden is in al dien tijd geen sprake geweest. Alles tot zelfs in de machinekamer zat dik onder de roest. Al wat koper was, is geoxydeerd of eenvoudig met een verflaag bedekt, om van de zorg van poetsen vrij te zijn. Deze boot is dien middag naar Puerto Cabello gegaan om daar een lading koffie in te nemen, en komt weer hier terug om van hier naar Holland te vertrekken.

De *Stuyvesant* en *Oranje Nassau* kwamen beiden van Suriname hier Zondag binnen. De *Stuyvesant* wier machines er op ingericht zijn om met olie te kunnen gestookt worden, schijnt dezer dagen hier in de haven daarmee een eerste proef genomen te hebben. Of de proef op de stookplaats is meegevallen, weten wij niet, doch in de stad is men er nergens over tevreden. Overal in alle huizen drong de zwarte rook binnen en bedekte alles met een dikke vette roetlaag.

Tegenwoordig nu men op alles raad weet, zal men dit euvel ook wel weten te ondervangen tot meer gerief en geruststelling onzer stadbewoners.

Ook de *Merida* en *Zulia* kwamen dien dag binnen. Bovendien lag Hr. Ms. *Zeeland* in het Schottegat.

In het midden dezer maand wordt weer de *Jan van Nassau* van de K. W. I. M. hier terug verwacht, eveneens uit Amerikaanschen dienst ontslagen.

Zoo langzamerhand krijgt de Hollandsche koopvaardij nu weer de vrije beschikking over al de gerequireerde schepen totaal 412.420 ton, die bij decreet van 25 Mei weer allen zijn vrijgelaten.

— De *Zeeland* is Dinsdagmorgen ten 8 uur naar Bonaire vertrokken om zijn oefeningstocht te beginnen.

— Den 28sten dezer maand wordt hier de Spaansche boot *Cataluña* verwacht.

— Zeer waarschijnlijk zal morgen de Italiaansche boot *Bologna*, komende van Colon, hier zijn.

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Mei zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	21	Aruba	18
Barbados	2	Barbados	8
Bonaire	38	Bonaire	41
Bovenw Eilanden	1	Bovenw. eil.	1
Colombia	1	Cuba	1
Cuba	2	La Guayra	4
La Guayra	3	La Vela de Coro	19
La Vela de Coro	16	Maracaibo	36
Maracaibo	34	Martinique	1
Martinique	1	Pto Cabello	7
Pto Cabello	8	Pto Columbia	2
Pto Rico	8	Pto Rico	3
Sto Domingo	3		
St. Vincent	1		
totaal	134	totaal	136

Wat Nederland voor België deed.

Om zich een denkbeeld te vormen van de uitgaven welke ons land zich getroost heeft voor het onderhoud en de verpleging der Belgische vluchtelingen, kunnen de volgende cijfers aan officiëele gegevens ontleent, dienen.

Vanaf Oct. 1914 tot en met 31 Mei 1917 werd door 's lands schatkist uitgegeven voor:

Vluchtoord Nunspeet	f	2,700,000
„ Ede	f	2,600,000
„ Uden	f	2,800,000
„ Gouda	f	900,000
„ Veenhuizen	f	100,000
Gewoon onderstand	f	10,800,000
Stille behoeftigen	f	700,000
Kleeding en schoeisel	f	756,059,83
Gewoon onderwijs	f	302,189,78
Onderwijs in handwerken	f	784,790,57
Verplaatsbare woningen	f	45,640
Voor de [illegible] der geïnterneerden	f	[illegible]
Vrij vervoer voor extratreinen	f	300,000
	f	23,174,778,74

[illegible] voegd worden de kosten van de tijdelijke vluchtoorden te Kloosterzande en Bergen op Zoom en verder nog de kosten vanaf 1 Juni 1917 tot heden, welke bedragen nog niet bekend zijn.

Wij zullen zeker niet overdrijven als wij aannemen dat het onderhoud, huisvesting en verpleging der Belgische vluchtelingen aan 's Lands kas heeft gekost dertig millioen.

Dit bedrag dat door niemand wordt terugbetaald, moet door de belastingen worden gedekt.

Gaarne draagt het volk van Nederland deze lasten, evenals dat de Nederlandsche bevolking uit eigen middelen zooveel heeft bijgedragen voor de ondersteuning der Belgische vluchtelingen, tot leniging van den nood in België, voor het Belgische Roode Kruis enz. enz. waaraan de talrijke bloemdagen nog herinneren.

Onderscheiding.

H. M. de Koningin heeft de eeremedaille voor voortvarendheid en vernuft in zilver, verbonden aan de Huisorde van Oranje, verleend aan den heer J. M. Visser, chef-machinist van het stoomschip „Sitoebondo" der stoomvaart-maatschappij „ Rotterdamsche Lloyd.

Toen het stoomschip „Sitoebondo" dat dezer dagen voor het eerst sedert verscheidene jaren in het vaderland is teruggekomen, in den winter van 1917 op weg was van San Francisco naar Yokohama, was als gevolg van verschillende omstandigheden een zeer ernstig tekort aan steenkolen ontstaan.

Het ernstig onheil, dat hierdoor het schip bedreigde, werd voorkomen door den heer Visser, die met eigen hulpmiddelen op doeltreffende wijze de vuren der stoomketels wist in te richten voor het gebruik van vloeibare brandstof, welke zich als lading aan boord bevond, hetgeen op dat tijdstip als zeer bezwaarlijk werd geoordeeld door verschillende autoriteiten op scheepvaartgebied, toen hierop de aandacht was gevestigd in verband met de groote moeilijkheden tot het bekomen der noodige bunkerkolen voor de scheepvaart.

Hr. M.'s adjudant, luitenant ter zee 1ste klasse ten Broerke Hoekstra, heeft deze bijzondere onderscheiding aan boord van het s.s. *Sitoebondo* aan den heer Visser uitgereikt.

HAVEN-NIEUWS
VAN 5 JUNI — 15 JUNI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Stuyvesant	Metus	8 Juni	La Guaira	12 Juni	Amsterdam
Nykerie	v d Est	7	New York	8	Pto Cabello
Merida	Johanson	8	Maracaibo	9	La Guayra
Zulia	Morris	8	La Guaira	8	Maracaibo
Bika III	Gundersen	13	Maracaibo	15	Maracaibo
Verla	Apold	12	La Guayra	12	Maracaibo
Oranje Nassau	Koningstein	8	Pto Cabello	10	Haiti
Zulia	Morris	12	Maracaibo	12	New York
Nykerie	v d Est	13	Pto Cabello	14	Amsterdam
Merida	Johanson	12	La Guayra	14	Maracaibo
Manati	Musca	11	Cuba	7	Pto Cabello
Bologne	Subano	15	Pto Columbia	15	Pto Cabello
Philadelphia	Goodman	13	St Juan	13	La Guayra
Stavangeren	Lee	14	Norfolk	7	New York

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Meda	5 Juni	Bonaire			
Esperanza	5	Maracaibo	*Maracaibo*	5 Juni	Maracaibo
Lelia	6	Aruba	*La Providencia*	5	La Vela
Abeona	7	P Colombia	*Favorita*	6	La Vela
M Mosker	8	Saba	*Lelia*	6	Bonaire
Lelia	9	Bonaire	*Reina*	6	Pto Columbia
Arimita	9	Carthagena	*Carlota*	6	Maracaibo
Maria Leonaita	9	Aruba	*Marina*	6	Cuba
20 de Julio	10	Aruba	*Regino*	6	Pto [illegible]
Monte Libano	10	La Vela	*Electra*	7	[illegible]
Gloria	10	Maracaibo	*Hirondel*	7	Martinique
Frieda	11	Maracaibo	*Lelia*	9	[illegible]
Leha	12	Aruba	*Esperanza*	10	Maracaibo
Julia Amalia	12	La Vela	*Lady*	10	Aruba
Virginia	12	La Vela	*Gloria*	10	Cuba
Grasela	12	Maracaibo	*Meteor*	11	Maracaibo
Vavorita	13	Pto Cabello	*Maria Leoneita*	[illegible]	Aruba
Maria Cristina	13	Maracaibo	*20 de Julio*	[illegible]	Aruba
			Segunda Ma[illegible]	[illegible]	Pto Columbia
			Arimita	13	Barbados
			Leha	13	Bonaire
			M [illegible]	13	Bonaire
			[illegible]	14	Aruba

Buitenland.

De bijeenkomst van Geallieërden en Duitschers te Versailles.

De 7e Mei 1919 zal in de historie bekend staan als de dag, waarop het Vredescongres van *beide partijën*, die vijf jaar lang met elkander in oorlog zijn geweest, begonnen is. Over dit merkwaardig oogenblik willen wij eenige bijzonderheden geven, ontleend aan een Amerikaansch blad.

In de zaal, waar de bijeenkomst zou worden gehouden, was een lijvig boekdeel, hetwelk de vredesvoorwaarden bevatte, geplaatst tegenover den zetel van iederen afgevaardigde; alleen het exemplaar, dat aan Graaf v. Brockdorff-Rantzau moest overhandigd worden, was geopend. Dit werk dan bevatte het doodvonnis van Duitschland en het oordeel der wereld over zijn daden. In de groote eetzaal van het Trianon zou Clemenceau het strafgericht uitspreken, dat de machtigen der aarde over Duitschland hadden geveld.

Toen de automobielen de ijzeren poort binnengereden waren, verdeelden zij zich in twee groepen. De eene partij tufte naar de hoofddeur, waar de afgevaardigden moesten afstappen, de andere, waaruit correspondenten en persmannen te voorschijn kwamen, sloegen de richting in naar de zijdeuren. Tegenover het groote gebouw was een groote veldtent opgeslagen, waar op de benedenverdieping telephonen en draadlooze installaties waren opgesteld. Van hier uit zou het spannende nieuws elk oogenblik over de geheele wereld verspreid worden.

De zaal van het hoofdgebouw was te bereiken langs een bloementerras. Langs eenige treden opklimmend, sloeg men dan een blik in de ruime hal, die bij een lengte van 20 meter een breedte van 13 meter bezat. Negen flinke ramen voerden versche lucht toe en gaven een prachtig uitzicht op de groene lanen rondom het gebouw. Er waren in een der hoeken plaatsen gereserveerd voor 60 correspondenten, waaronder 9 Amerikanen. Na een korte schermutseling onder de afgevaardigden, waarvan sommigen een strikt geheime zitting en onderhandeling hadden gewenscht, had de meening van hen overwonnen, die pleitten voor een openbare beraadslaging.

Premier Clemenceau zat aan het hoofd der groote tafel, het verst verwijderd van de pers. Hij droeg een korte pandjas en gestreepte broek en zijn gewone grijze handschoenen. President Wilson, die naast Clemenceau was gezeten, zag er vermoeid en mager uit; nauwelijks glimlachte hij bij de begroeting der overige delegaten. Ook hij droeg zijn gewone morgenkleeding evenals vele der aanwezigen, schoon enkelen zich voor deze gelegenheid in Prins-Albertcostuum hadden gestoken. Naast Wilson zat secretaris Lansing en daarneven kolonel House, kaarsrecht. Zijn levendige oogen bespiedden alles, doch op zijn ondoorgrondelijk gelaat kon men niets bemerken van wat er in zijn binnenste omging. Dan kwam afgevaardigde White, beleefd en vriendelijk. Generaal Bliss zat gemakkelijk in zijn leunstoel, het tractaat herlezend.

Aan Clemenceau's linkerhand zat Lloyd George, vroolijk volgens zijn gewoonte en niet in het minst verstrooid door de verschillende wenken, die men hem gaf. Naast hem volgden Balfour, Bonar Law en Barnes met de Britsche koloniale delegatie, die de rij der diplomaten sloot. Tien minuten over half drie stroomden secretarissen, afgevaardigden en perslieden de zaal binnen, aangezien het oogenblik naderde, waarop de Duitschers zouden binnentreden. De secretaris van Lloyd George deelde de protocollen uit. Twee minuten voor drieën werd de deur geopend en traden de ontbrekende Fransche afgevaardigden binnen, met wie Clemenceau onmiddellijk een gesprek begon. Generaal Foch was 'n oogenblik te voren alléén gekomen en had zwijgend op zijn zetel plaats genomen; hij bemoeide zich met niemand. Vele afgevaardigden zagen hem nieuwsgierig aan, want het was een publiek geheim, dat de betrekkingen tusschen hem en Clemenceau den laatsten tijd gespannen waren. Toen de Franschen gezeten waren, bleven er nog vijf plaatsen ledig; deze behoorden aan de Italianen. Zouden zij komen of weg durven blijven? Er werd over geredetwist, totdat om klokslag 3 uur Orlando met twee metgezellen de zaal binnentrad. Koel doch beleefd wisselden zij een hand met Clemenceau, nóg stijver doch correct met President Wilson. Deze antwoordde zoo mogelijk nog koeler; in den morgen had hij met hen nog een onderhoud gehad, dat niet het minste resultaat had opgeleverd.

Op dit oogenblik hoorde men in den corridor voetstappen: de Duitsche afgevaardigden waren in aantocht. Er heerschte een diepe, pijnlijke stilte in de zaal; men hoorde slechts het opensnijden der folianten, het scheuren van papieren. Velen namen den schijn aan alsof zij bezig waren met lezen; secretarissen vulden hun penhouder of krassen wat op hun bloc-notes. Het was bijna een ieder aan te zien, hoe een zenuwachtige stemming hen beving.

Plotseling wendden zij, die het dichtst bij de deur zaten, hun oogen daarheen, toen een bode van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken binnenkwam, een stap naar voren deed en luid aankondigde: „Mijne heeren, de Duitsche afgevaardigden!" Vlak achter hem aan kwam statig graaf Brockdorff Rantzau met zijn vijf mede-gedelegeerden.

Zij stonden rechtop, bogen daarna diep naar Clemenceau, die na een lichte aarzeling opstond. Alle andere afgevaardigden rezen nu op van hun zetels.

De graaf was zeer veranderd gedurende de laatste jaren, wat hèn vooral opviel, die hem in Kopenhagen hadden gekend. Zijn gestalte was gebogen, zijn kleederen hingen hem wat slordig langs het lijf, zijn gelaat, eertijds knap en voornaam, zag er bleek en bedroefd uit. Zijn mond vertoonde een trek van kwijning en zijn oogen waren glazig. Nadat zijn buiging is beantwoord, loopt hij of liever waggelt hij naar een zetel recht tegenover de pers en vis-à-vis Clemenceau. Alle Duitsche afgevaardigden dragen onberispelijk zwart.

Graaf v. Brockdorff zit met gevouwen armen en leunt vermoeid voorover. Een zijner metgezellen steunt het hoofd op beide handen. Een andere zit rechtop en laat zijn armen slap hangen, weer een ander heeft ze gevouwen op tafel, terwijl afgevaardigde Melchior met zijn horlogeketting zit te spelen.

Plotseling springt Clemenceau met de hem zoo eigen lenigheid op van zijn zetel en terwijl hij met zijn vingers op tafel trommelt, begint hij te spreken. De Duitschers luisteren nauwlettend toe. Het gelaat van den „tijger" is strak en hard. Hij stoot de woorden eruit gelijk een bulhond. Er ligt slechts gevoel in zijn woorden wanneer hij zijn verklaring onderstreept over „den oorlog, die ons zoo wreed is opgedrongen". Zijn taal is weifelend wanneer hij spreekt over de beleefdheid, het privilege van beschaafde naties, maar er lag verachting in zijn stem toen hij het uitriep: „Dit tweede verdrag van Versailles heeft ons te veel gekost dan dat wij van onzen kant niet alle noodige voorzorgen en waarborgen zouden nemen, opdat de vrede duurzaam zij".

Kapitein Monteux vertaalde deze speech in correct Engelsch; zij duurde slechts twee minuten. Kapitein La Perche, de tolk van Maarschalk Foch, begon daarop dezelfde rede in het Duitsch; dit was niet noodig, daar alle aanwezige Duitschers voldoende Fransch en Engelsch verstonden; de afspraak echter luidde zoo. Daarna stond Clemenceau op en las het tractaat voor in groote lijnen. Nadat dit vijf minuten had geduurd en de vertalingen acht minuten in beslag hadden genomen, stond graaf Brockdorff uit zijn zetel op. Reeds na de eerste rede van Clemenceau had hij de hand opgestoken om de aandacht te trekken, doch niemand lette er op; hij had tot nu toe te wachten. Toen hij opstond en naar Clemenceau heen boog, sprak deze: "Mijnheer Brockdorff?" meer op een vraagtoon dan op dien van verlof.

Toen alles stil geworden was, zakte het hoofd van de Duitsche delegatie in zijn zetel terug en begon voor te lezen. Allen zagen verbaasd op naar Clemenceau, aangezien er geen mondelinge discussie was toegestaan en bezwaren alleen op schrift mochten geopperd worden. Doch de Premier had in het begin geaarzeld en draaide zenuwachtig rond in zijn stoel, in twijfel of hij den woordenvloed van den Duitscher zou stoppen. Daar Wilson en Lloyd George strak vóór zich keken, liet hij de zaak begaan, doch liet niet na eenige interrupties uit te slingeren en te gebieden, dat zin voor zin zou vertaald worden. Graaf Brockdorff, als bevreesd, dat hem het woord zou worden ontnomen, las haastig en vlug: „Wij maken ons geen illusies over den omvang onzer nederlaag; wij weten, dat de Duitsche wapenen gebroken zijn en wij kennen de macht van den haat, die wij hier zullen aantreffen. Men heeft ons gevraagd," aldus begon de eerste nota van wantrouwen, „dat wij ons zelf alléén schuldig zullen bekennen aan dezen oorlog. Zulk een erkenning in mijn mond zou een leugen zijn." Op dit oogenblik is het muisstil in de zaal; ieder luistert scherp om geen woord te missen in zulk een onverwachte toespraak. Men meende, dat de graaf zou spreken over de politieke systemen van Europa en deze als oorzaken van den oorlog zou aanwijzen. Doch het was voor velen een tegenvaller, dien zij niet verborgen, toen de spreker met weinig stemverandering het volgende uitbracht:

„Wanneer de rekeningen worden opgemaakt, verzoek ik de volkeren den wapenstilstand, zijn bepalingen en gevolgen niet te vergeten. zes weken moesten wij wachten om hem te verkrijgen; daarna verliepen er Zes maanden, alvorens wij de voorwaarden voor den vrede kennen. Misdaden in den oorlog mogen niet verontschuldigbaar zijn, Zij worden gepleegd in den strijd om de overwinning en tot verdediging van het nationale bestaan; hartstochten ontwaken, die het geweten der volkeren tot zwijgen brengen. Maar de 100.000 non-combattanten, die sinds 11 November zijn omgekomen door de blokkade, die bleef, werden in koelen bloede gedood, nadat onze tegenstanders de overwinning behaald hadden. Denkt daar dan ook aan, wanneer gij spreekt over schuld en straf."

Bij deze woorden scheen er een algemeen geroep te willen opgaan. Doch het bleef stil; alleen Clemenceau maakte een beweging als ging hij opstaan, maar in plaats daarvan boog hij zijn hoofd en schouders over de tafel en zag graaf Brockdorff strak aan. Wilson zond onmiddellijk zijn Secretaris heen om een copie der gehouden rede, doch kon deze niet verkrijgen, aangezien de eenigsten door de tolken werden gebruikt.

De graaf, die voldaan scheen over den indruk, sprak daarop over de volle verantwoordelijkheid aangaande België, over de bereidvaardigheid tot onderzoek naar de schuld van den oorlog, over de 14 punten van Wilson en den Volkerenbond, die hij aanprees en waarop Duitschland al zijn vertrouwen had gesteld. De president van Amerika zat bij al deze loftuitingen op zijn persoon onbewegelijk naar het plafond te staren en wist de gedachten, die in hem omgingen, geheel en al te verbergen.

Nadat graaf Brockdorff had uitgesproken en de Engelsche tolk zijn werk had beëindigd, stond Clemenceau op, niet om de rede te beantwoorden doch om op half-satyrieken toon te vragen, of de Duitschers nog meer opmerkingen hadden te maken. Toen een ontkennend antwoord ontvangen was, verklaarde hij de zitting gesloten.

De Duitschers stonden op, bogen en verlieten de zaal; al de anderen bleven zitten.

Hiermede eindigde de eerste algemeene bijeenkomst van de Vredesconferentie.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Mei 1919 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Mei.	134	21.046	19 352	31	161.743	99.165
Vorige maanden	432	63,397	57,693	111	618,020	386,919
Totaal	566	84,443	77.045	142	779,763	486,084

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Bijblad voor de AMIGOE DI CURAÇAO van 14 Juni 1919.

Rede door den HEG. Heer O. L. HELFRICH,

Gouverneur van Curaçao, bij de aanvaarding van het Bestuur, op den 10n. Juni 1919, uitgesproken.

Mijnheer de Voorzitter, Mijne Heeren, Leden van den Kolonialen Raad.

Het vertrouwen van H. M. de Koningin heeft het Bestuur van de kolonie Curaçao in mijne handen gelegd, het zij mij op de eerste plaats vergund, ter voldoening aan het bepaalde bij art. 15 van het Regeeringsreglement, in deze plechtige zitting van den Kolonialen Raad over te leggen een afschrift van mijne acte van benoeming en het proces-verbaal mijner eedsaflegging.

Voor U, mijne Heeren, zoo van nabij bekend met de [illegible] hoeften en nooden van de ingezetenen, wel wetende, dat de huidige verhoudingen in de wereld en de daarmede verband houdende reorganisatie, o. m. van het economisch leven, onze kolonie met hare, over het algemeen voortreffelijke haven en hare gunstige ligging ten opzichte van het wereldverkeer, tot grootere ontwikkeling zullen kunnen brengen, behoeft zeer zeker niet te worden gereleveerd, dat, op welk terrein ook, maar meer in het bijzonder op sociaal en economisch gebied, nieuwe problemen ... aandacht kunnen vragen, dat zelfs het ter nadere studie nemen van het bestaande niet uitgesloten is.

De uitvoering van al het geen daarbij eventueel noodzakelijk mocht zijn gebleken, zal ongetwijfeld nog belangrijke uitgaven vorderen, waarbij de steun van het Moederland, althans aanvankelijk, allicht niet zal kunnen worden ontbeerd.

Hoezeer ook Nederland immer tot geldelijke offers in het belang van de kolonie bereid zal worden gevonden, een dringende eisch van billijkheid en rechtvaardigheid is het, om de lasten niet meer dan noodig, op het toch reeds zoo bezwaarde Moederland af te wentelen.

Een vooruitziende en voorzichtige financieele politiek, bij welker uitvoering steeds het oog dient te worden gericht op een geldelijke onafhankelijkheid van de kolonie als einddoel, is in dit verband gebiedend noodzakelijk; men brenge dus de bijdragen uit 's Rijks schatkist geleidelijk binnen engere grenzen om de subsidies ten slotte te doen verdwijnen.

Dat desideratum nu kan alleen worden bereikt, wanneer tijdig naar maatregelen wordt omgezien, om het financieel evenwicht te herstellen, door o.a. de inkomsten van de kolonie binnen de perken van hare draagkracht te versterken.

In menig kring van Nederland groeit de belangstelling voor de kolonie, zoowel op het gebied van Landbouw als op dat van Handel en Nijverheid. Waar vaststaat, dat de ontwikkeling daarvan noodwendig zal bijdragen tot verhooging van de koloniale middelen, zal het op onzen weg moeten blijven liggen om tot die ontwikkeling mede te werken door, voor zooveel zulks mogelijk is, steun aan het particulier initiatief te verleenen, dat initiatief aan te moedigen en te bevorderen. Hiermede breng ik ook een der maatregelen naar voren, waarop ik zoo straks doelde.

Ik ben er van bewust, dat vooral gemis aan locale kennis [illegible] mij zullen plaatsen voor een verre van gemakkelijke taak en ben ik niet minder doordrongen van de groote verantwoordelijkheid, welke ik bij het aanvaarden der benoeming op mij heb geladen.

Verzekerd van den steun van het opperbestuur, overtuigd dat U, Mijne Heeren, mij de zoo gewenschte en zoo noodzakelijke medewerking niet zult onthouden -- een beroep daarop schijnt mij schier overbodig, -- vertrouw ik, ten volle, dat ik, met Gods hulp, werkzaam kan zijn in het belang en het welzijn der kolonie.

Van een aangename en eervolle opdracht wil ik mij nog kwijten, n.l. om U over te brengen de belangstellende gevoelens, welke door de Koningin werden uitgesproken ten opzichte van Land en Volk, zoomede de beste wenschen, die door Hare Majesteit werden geuit voor den bloei en de welvaart der kolonie, tijdens de audientie welke onze geëerbiedigde Vorstin heeft behaagd mij wel te willen verleenen.

Gods onmisbaren zegen afsmeekende over onzen gemeenschappelijken arbeid, en U Mijnheer de Voorzitter mijn hartgrondigen dank betuigende voor de toegesproken woorden, verklaar ik hiermede in naam en als vertegenwoordiger van H. M. de Koningin het Bestuur over Curaçao te aanvaarden.

Tweede Kamer.

Nota van Wijzigingen op de Begrooting van 1919.

(Verkort.)

„Art. 92bto. Deelneming in het aandeelen-kapitaal van de Cultuur Maatschappij der Nederlandsche Antillen te 's Gravenhage (eerste termijn)" f 50.000

„Artikel 136 bis. Kosten van het opnemen en in kaart brengen van het eiland Saba" f 1250.

Voorts worden in artikel 3 achter de woorden „en andere uitgaven" gelezen de woorden: „zoomede bijdrage aan het tijdschrift *„De West Indische Gids"* en in artikel 98 achter het woord „landbouwkundige" de woorden „en van den hulplandbouwkundige."

II.

In voormeld artikel I worden de bij de ondervolgende artikelen uitgetrokken bedragen:

Artikel 3. Boek- en drukwerken, abonnement op nieuwsbladen, advertentiekosten, uitgaven voor het ijkwezen, bindloon en andere uitgaven, zoomede bijdrage aan het tijdschrift *„De West-Indische Gids"* verhoogd met [illegible]

Artikel 132. Nieuwe werken. f 55550 f 205800.

Artikel 150. Duurtebijslagen op bezoldigingen, verlofbezoldigingen, wachtgelden en pensioenen en aan onderwijzers bij het van overheidswege geldelijk gesteunde bijzonder onderwijs verhoogd met f 22000.

Toelichtingen.

Artikel 2. Zie de toelichting bij art. 2 in de nota van wijzigingen in het wetsontwerp tot vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1919.

De gewijzigde raming van de artikelen 7, 20, 43, 44, 60, 88 (gedeeltelijk), 91, 95, 97, 103, en 126 houdt verband met de gebleken noodzakelijkheid van verhooging der vergoedingen, welke aan de ambtenaren, die voor de uitoefening van hun dienst over een vervoermiddel (paard alleen of paard met rijtuig of automobiel) moeten beschikken, worden uitgekeerd. Deze uitkeering is volgens de bestaande regeling onvoldoende en dientengevolge zouden sommige ambtenaren, in het belang van den dienst, vaak niet een onbelangrijk deel van hun inkomen op de vervoerkosten hebben moeten toeleggen, indien de Gouverneur niet door toekenning van een bijslag in de behoefte had voorzien.

Bij de voorgenomen regeling is rekening gehouden met de vraag of de vervoermiddelen gebezigd worden enkel of zoo goed als geheel in 's lands dienst, dan wel ook voor andere doeleinden. Dit laatste in het bijzonder ten aanzien van de gouvernementsgeneeskundigen bij de uitoefening van hunne particuliere praktijk.

Art. 88 moet, behalve met de som van f 150 wegens verhoogd voedergeld, nog met f 2500 worden verhoogd, welk bedrag de ondergeteekende beschikbaar wenscht te stellen ter bezoldiging van een in dienst te nemen hulp-landbouwkundige.

Het is toch gebleken, dat de belangen van den landbouw niet naar behooren kunnen worden verzorgd door een enkelen landbouwkundige voor de geheele kolonie. Dit is niet zoozeer een gevolg van een te uitgestrekt arbeidsveld, als wel van de ligging van de beide eilandengroepen der kolonie ten opzichte van elkander. Voor eene behoorlijke uitoefening van zijn dienst levert die omstandigheid te veel bezwaren op voor een enkel deskundige en het is meer en meer gebleken, dat de belangen van den landbouw in beide gebiedsdeelen onder de bestaande regeling niet voldoende tot hun recht kunnen komen.

Het is daarom de bedoeling den hulplandbouwkundige op St. Martin te stationneeren en hem met de zorg voor de landbouwaangelegenheden van de Bovenwindsche eilanden te belasten.

Art. 92bis. Aan de Cultuur-Maatschappij der Nederlandsche Antillen zijn, nadat zij tevergeefs getracht had elders de beschikking over de noodige fondsen te verkrijgen, ten laste van de begrootingen voor 1916 en 1917 voorschotten tot een gezamenlijk bedrag van f 75000 verleend voor het aanleggen van een sisalaanplant op hare onderneming te *St. Eustatius.*

Het hoofddoel van de maatschappij was de beoefening van den katoenbouw, maar zij achtte het geraden daarnevens nog een enkele cultuur ter hand te nemen, teneinde niet van een enkel gewas afhankelijk te zijn. De ervaring heeft doen zien, dat de katoen op genoemd eiland aan groot risico onderhevig is en de maatschappij, die met deze cultuur tot dusver slechts verlies geleden heeft, wenscht daarom haren sisalaanplant, die er zeer goed voor staat en dit jaar reeds een eersten [illegible] zal geven, belangrijk uit te breiden. Van het hiertoe benoodigd kapitaal van f 135000 is het haar echter slechts kunnen gelukken een bedrag van f 35000 bijeen te brengen, zij doet daarom opnieuw een beroep op de koloniale kas, ditmaal op een, in gelijke termijnen in 1919 en 1920 beschikbaar te stellen voorschot van f 100.000.

Voor de inwilliging van het verzoek om hernieuwden steun is, naar de ondergeteekende meent, voldoende grond aanwezig. Dat de cultuur slagen zal, staat thans vast na de binnen slechts enkele jaren met den eersten aanleg verkregen gunstige uitkomsten. Voorts behoeft het wel geen betoog, dat de instandhouding van het bedrijf der maatschappij voor de welvaart van St. Eustatius van groote beteekenis is. Deze overwegingen komen den ondergeteekende van genoegzaam belang voor om, waar het aan zeer gegronden twijfel onderhevig mag worden geacht of de maatschappij zonder nieuwen steun stand zal kunnen houden, haar het vooruitzicht op het verkrijgen van zulk een steun te openen. Dit zal echter zijns inziens niet in den vorm van een nieuw (renteloos) voorschot moeten geschieden, doch bij wijze van deelneming in het aandeelenkapitaal, waardoor een aandeel uit de door de maatschappij te maken winst ten behoeve van de kolonie zal worden verzekerd, terwijl, indien geen winst wordt behaald, ook geen rente behoeft te worden betaald. Tegen het omzetten van de vroeger verleende voorschotten in renteloze heeft de ondergeteekende geen bezwaar.

Daarnevens zal worden bedongen, dat de bestaande sisalaanplant over eene oppervlakte van ten minste 200 H. A. zal worden uitgebreid.

De ramingscijfer van art. 126 was tengevolge van een misstelling op f 20530 in stede van f 26530 gesteld.

Het bedrag van f 55550, waarmede art. 132 is verhoogd, is bestemd voor verbetering van de afwatering van de wijk Monte Berde te Willemstad, en bijkomende werken, waarvoor f 48550 is geraamd, en voor den bouw van een regenbak te Simsonbaai op St. Martin, waartoe een krediet van f 7000 wordt vereischt.

Een gedeelte van het terrein Monte Berde, tot aankoop waarvan besloten is, en waarop een aantal kleine huisjes staan, loopt bij zwaren regen onder. Het daar verzamelde water heeft geen uitweg en tengevolge daarvan ontstaat er herhaaldelijk een toestand, die uit een hygiënisch oogpunt op den duur onhoudbaar is en waaraan zoo spoedig mogelijk moet worden tegemoet gekomen.

De geraamde som is bestemd voor ophooging van deelen van het terrein, voor het maken van afvoergoten, het afbreken van een aantal huisjes en het bouwen van nieuwe dan wel voor uitkeering van schadevergoeding aan de eigenaren.

Voor de verbetering van den waterafvoer was reeds bij de ontwerpbegrooting voor 1915 een krediet van f 8400 uitgetrokken, dat echter tengevolge van de toen ingetreden ongewone tijdsomstandigheden teruggenomen is. Dat krediet, dat bij een ingesteld nader onderzoek gebleken was veel te laag te zijn, werd in de begrooting voor 1917 opnieuw genomen, maar daarvan is toen wegens omstandigheden, die de uitvoering bemoeilijkten en ook omdat veranderingen in de plannen noodzakelijk gebleken was, geen gebruik gemaakt.

De bouw van een regenbak te Simsonbaai is noodig, omdat het drinkwater daar, dat uit putten verkregen wordt, zoowel chemisch als bacteriologisch van slechte hoedanigheid is gebleken, terwijl de arme bevolking van die plaats, ook tengevolge van hare afgezonderde ligging, niet in staat is zich van goed drinkwater te verzekeren.

De voorziening wordt bovendien gewenscht geacht in verband met de omstandigheid, die een zeer groot gedeelte (63 pct.) der bevolking bevonden is lijdende te zijn aan anchylostomen (mijnwormziekte), ter bestrijding waarvan intusschen krachtige maatregelen genomen zijn.

Artikel 136bis. Van al de eilanden der kolonie bestaan topografische kaarten, behalve van Saba. De ondergeteekende acht het gewenscht om ook dit eiland te doen opnemen en in kaart brengen.

De raming van art. 150 is slechts bij benadering kunnen geschieden door gemis aan voldoende gegevens. Uit eene van den Gouverneur ontvangen aanvullingsbegrooting is inmiddels gebleken, dat de raming f 22000 hooger moet worden gesteld.

Die aanvullingsbegrooting, waaraan de Koloniale Raad zijne goedkeuring heeft verleend, omvat al de hoogergenoemde kredieten, met uitzondering met dat vermeld onder artikel 92bis, dat voor eene bijdrage aan de *„West Indische Gids"*, dat voor een hulplandbouwkundige en dat voor den bouw van den regenbak te Simsonsbaai, die niet aan 's Raads voorafgaande goedkeuring werden onderworpen, omdat de Gouverneur, wat de twee laatstgenoemde betreft, eerst met den ondergeteekende te rade gegaan en de instemming met die voorstellen niet tijdig genoeg vóór de behandeling van de bedoelde aanvullingsbegrooting op 11 Januari l. l. kon worden ontvangen om daarbij nog rekening mede te houden, terwijl het verzoek van de voormeldde cultuurmaatschappij en dat voor de toekenning van de voormelde bijdrage eerst zeer onlangs, het eerstgemelde door tusschenkomst van den gouvernementscommissaris bij de maatschappij — die het ondersteunde —, bij den ondergeteekende zijn ingekomen.

De Minister van Koloniën,

IDENBURG.

Onze Nabeschouwing.

A. Rondom de Motie. 1.

Daar is iets abnormaals in onze kolonie voorgevallen. En over dat feit is nog veel abnormaler gesproken.

Het feit komt hier op neer dat de Heer Mr. Ch. DE LA TRY ELLIS door de Regeering van het Moederland gekozen werd tot lid van den Kolonialen Raad buiten de voordracht om van dien Raad, die de heer D. de Marchena met 7 stemmen als 1e candidaat en den heer Jossy Henriquez met algemeene stemmen als 2e candidaat op die voordracht of aanbeveling geplaatst had.

Wij zullen eenvoudig een paar punten, die de basis zullen zijn van onze redeneering, vastleggen. Het zijn punten die iedereen weet, door niemand betwist worden, maar die in deze kwestie lichtvaardig uit het oog verloren zijn, misschien wel met opzet zijn weggedoezeld, juist om de publieke opinie op een dwaalspoor te leiden. Wij zullen dat op duidelijke gronden waar maken.

1o. Een dergelijk feit (verkiezing buiten de voordracht om) is wel geen unicum sinds de instelling van den Kolonialen Raad, maar toch zoo uiterst zeldzaam, dat zeker in de laatste 30 jaar het niet meer was voorgevallen.

2o. De Regeering heeft door deze daad absoluut niets ongrondwettelijks gedaan, doch eenvoudig van haar wettig recht gebruik gemaakt.

Nu erkent de Heer Winkel wel met duidelijke woorden dit recht, doch voegt er bij: „van dit recht behoort m. i. *niet dan uiterst spaarzaam gebruik te worden gemaakt, niet dan wanneer er bepaalde bezwaren tegen den aanbevolen persoon bestaan.*

Het wil ons voorkomen dat de heer Winkel het recht der Regeering door deze woorden aan banden gaat leggen, iets waartoe noch het Regeeringsreglement noch de Grondwet hem het minste recht geeft.

Er valt niet aan te twijfelen, dat de Regeering niet uit willekeur van haar recht gebruik zal maken, doch alleen om zeer gegronde redenen, maar van den anderen kant is zij daarover geen verantwoordelijkheid tegenover den Raad verschuldigd, en bezit zij dat recht om er zelfs elk jaar en telken male gebruik van te maken, als de Raad daartoe aanleiding geeft. Doch de Regeering heeft dat niet gedaan, misschien zoolang de Kol. Raad bestaat (sedert 1865), slechts tweemaal, zeker nu weer voor het eerst sedert 30 jaren. Dit is toch zeker wel een *uiterst spaarzaam* gebruik, zoodat er niet de minste reden bestond, hierover de Regeering de les te lezen.

Nog bonter maakt het de Heer LANSBERG, die verontwaardigd, dat de Regeering „zich nu ook met de samenstelling van den Raad gaat bemoeien," letterlijk het volgende zegt:

„Ik erken, dat formeel de Regeering het recht heeft te doen, wat zij gedaan heeft, maar tusschen het recht hebben van iets te doen en van dat recht gebruik te maken, is er toch zeker onderscheid. Niet omdat de Regeering er het recht toe heeft, moet zij à tort et à travers van dat recht gebruik maken. Wat als uitzondering was bedoeld, is regel geworden."

Het is wel eigenaardig, dat ons zulke zonderlinge principepen verkondigd worden door een oud-praktizijn, door een wetgeleerde.

Dus een minister heeft wel formeel het recht haar veto uit te brengen, maar om de Heeren te gelieven moet zij daarvan maar geen gebruik maken. Wordt zóó dat recht geen *pure fictie ?*

De heer *Lansberg* maakt hier met opzet den indruk, alsof de Reg. *à tort et à travers* van dat recht gebruik maakt, dus herhaaldelijk, dus zonder eenig recht of billijkheid, en dat het regel is geworden. De heer L. heeft het hier over de samenstelling van den Raad; dat blijkt duidelijk uit het onmiddelijk voorafgaande, zoodat ieder die niet voldoende van de zaken op de hoogte is, noodzakelijk tot de conclusie moet komen, dat de Reg. reeds meermalen van de voordracht is afgeweken. Wat beslist onwaar is.

De heer L. zal als handig advocaat hiertegen wel inbrengen, dat hij ook andere daden der Reg., vooraf opgesomd, op het oog had, zooals het opdrijven der uitgaven, het opbrengen van posten op de begrooting, vroeger door den Raad afgestemd. Doch dat is juist de gewilde vertroebeling der denkbeelden, waardoor de publieke opinie op een dwaalspoor gebracht wordt. Bovendien blijkt deze toeleg van den heer L. uit zijn repliek waar hij zegt: „Volgens hem (de heer L.) moet de afwijking van de aanbeveling van den Raad een zeldzaamheid blijven, maar als zulks te vaak gebeurd, ontstaat er terecht ontstemming."

Wordt hier de publieke opinie niet met opzet op een dwaalspoor geleid?

Wordt hier niet even zoowel duidelijk te verstaan gegeven, alsof bij herhaling bij keuze van een lid van den Raad door de Regeering van de voordracht wordt afgeweken? En terwijl de heer L. zeer goed weet, dat zoo iets in dertig jaar niet meer gebeurd was.

De heer L. die toornt, omdat de Reg. volgens zijn opinie hier autocratisch optreedt, (doch let wel: hierin steeds gebruik makend van een positief recht volgens de grondwet en het regeeringsreglement) wil feitelijk de zaken omkeeren, zoodat de Raad autocratisch zou kunnen optreden, dus boven den Miterie en onafhankelijk van hem zou staan, dus dat de Minister de slaaf zou worden v. d. Kol. Raad, en dit zonder dat het Regeeringsreglement den Raad er het recht toe geeft, zelfs lijnrecht daarmee in strijd.

Immers zoo zegt hij in zijn 1ste repliek: „Het vasthouden van het Bestuur aan zijn recht, om af te wijken van de aanbeveling van den Raad is uit den tijd. Wij zijn dien tijd reeds lang ontwassen."

Het klinkt tamelijk revolutionair.

Het is je reinste Bolshewiski in den dop.

De heer Lansberg schijnt weinig op de hoogte van onze Nederlandsche Staatsreglementen.

Weet hij dan niet, dat ook de Gedeputeerde Staten boven de Gemeenteraden staan, en het recht hebben hun goedkeuring te onthouden aan beslissingen van dien Raad? Bovendien staat nog de Kroon boven *beiden*.

Heeft de heer Lansberg dan nooit gehoord van de verhouding tusschen Eerste en Tweede Kamer? Dat de Kroon zelfs het recht heeft de Kamers eenvoudig te ontbinden, wanneer zij zich niet bij een besluit dier Kamers wenscht neer te leggen?

Nog sterker. Bij de stemmen, die er in den laatsten tijd opgaan om de Eerste Kamer af te schaffen, eischen zelfs de meest radicalen toch nog een macht die hooger staat, n.l. in het uiterste geval een beroep op het volk, een referendum, een plebisciet.

De heer L. eischt dus dat de Koloniale Raad (en deze alleen) boven de Tweede Kamer en ook boven en onafhankelijk van den Minister zou moeten staan.

Het is geen wonder, dat wanneer de Minister zulke absurditeiten in de Notulen van onzen Raad te lezen krijgt, *dat ZExc. geen hooge gedachten zal* krijgen van de mentaliteit dier Raadsleden.

Wat te zeggen b.v. van een bewering van den heer Winkel, in zijn rede, waarmede hij de begrootingsdebatten opende?

„De houding van de Regeering tegenover den Raad, zegt de heer Winkel, wekt ontstemming; ontstemming niet alleen tegenover een toevalligen Minister of een bepaald Bestuur, maar ontstemming tegenover het Nederlandsch bewind in het algemeen; tegen een bewind, dat op een tijdstip, dat over geheel de wereld het beginsel van zelfbestuur of zelfbeschikkingsrecht zich baanbreekt, *al meer en meer de weinige vrijheid* die het aan de kolonie door middel van den Kol. Raad geschonken heeft, *verkracht."*

De laatste *cursiveering* is van ons. De lezer schenke zijn *volle* aandacht aan dat laatste woord: *„verkracht."* De heer W. kan niet beweren, dat dit woord hem in zijn vuur ontsnapt is. De heer W. las die passage doodkalm zonder eenige pathos van het *geschreven* blad voor. Hij heeft bij het schrijven dus ook dat woord wèl gewikt en gewogen. De heer W. is er dus wel degelijk verantwoordelijk voor.

De eigendunkelijke beteekenis, die de heer W. hier geeft aan het woord *zelfbestuur* en *zelfbestemmingsrecht*, laten wij nog voorloopig rusten. Daar komen we later op terug.

De heer W. durft hier beweren, dat niet alleen een toevalligen Minister of bepaald Bestuur, maar het Nederlandsch bewind in het algemeen „al meer en meer de weinige vrijheid, die het aan de kolonie door middel van den Kolonialen Raad geschonken heeft *verkracht."*

Kent de heer W. wel de beteekenis van het woord *verkracht*? Van iemand die zich zoo duchtig weet te roeren in zake *het onderwijs*, mogen we dat toch wel veronderstellen.

Dus de Nederlandsche Regeering zou de vrijheden van onze kolonie en van den Kol. Raad *verkrachten*, d.w.z. schenden, overtreden? Dat kan alleen waar zijn, wanneer de Regeering tegen het Regeeringsreglement gedaan had. Zou de heer W. niet beter gedaan hebben dan die artikelen, waartegen de Reg. zich bezondigd heeft, met name te noemen. Maar dat is onmogelijk, juist het tegendeel gebeurt hier. De heer W. wil den Minister het Regeeringsreglement uit de hand rukken, het vertrappen. Hij zelf wil het verkrachten.

De heer W. is beducht dat het prestige van den K. R. geleden heeft. Volkomen waar. Sinds de heeren W. en L. de leiding van de oppositie voor hun rekening genomen hebben, is er van het prestige van den Raad *zeer veel* ingeboet. Zulke abnormaliteiten zijn vroeger daar nooit los gelaten.

Doch hebben de Heer Lansberg en Winkel dan het recht niet op wijziging van het regeeringsreglement aan te dringen?

Zeker. Mits de legitieme weg bewandeld wordt, zonder twijfel. Zij zouden een voorstel tot wijziging van het regeeringsreglement kunnen indienen.

In Holland is de Grondwet wel gewijzigd in 1887 en opnieuw nog niet lang geleden onder het Ministerie Cort van der Linden met betrekking tot art. 192.

Doch zoolang ons Regeeringsreglement niet gewijzigd is, hebben de Heeren zich bij de bestaanden staat van zaken eenvoudig neer te leggen en het recht der Regeering te eerbiedigen, te meer nog nu de Regeering hen zoo zeer ter wille is door slechts een uiterst spaarzaam gebruik van haar recht te maken een lid buiten de voordracht om aan te stellen.

Doch dit kunnen wij die heeren in gemoede verzekeren, dat nooit of te nimmer een voorstel kans heeft door de Kroon te worden aangenomen, dat zou beoogen den Raad boven den Minister of Tweede Kamer te plaatsen.

Dat is finaal onmogelijk.

(Wordt vervolgd.)

De Vredesvoorwaarden aan Oostenrijk.

Opvallend is, dat een vrede wordt opgelegd, niet zooals men verwachten zou, aan de Dubbel-Monarchie, Oostenrijk-Hongarije, doch aan Oostenrijk alleen. Dit geldt echter niet voor de financiëele clausules; de staten, waarin het oude keizerrijk is gesplitst, zullen moeten bijdragen in de kosten van schadevergoeding. De militaire, maritieme en financiëele clausules zijn tot nog toe niet gepubliceerd, terwijl vele punten identiek zijn met die uit het vredestractaat, aan Duitschland voorgelegd. In hoofdzaak wordt de verhouding van Oostenrijk, het overgebleven stuk land, aangegeven tot de omringende staten.

Oostenrijk moet zich tevreden stellen met een bevolking van ongeveer zes miljoen en een gebied van niet meer dan 60.000 vierkante mijlen. Het erkent de volkomen onafhankelijkheid van Hongarijë, van Czecho-Slowakië, van den Servischen en Kroatisch-Slavonischen staat, doet afstand van alle verdere gebieden, waarmee het vroeger was verbonden en die de oude Dubbelmonarchie uitmaakten. Van de bevolking, destijds 56 miljoen zielen groot, blijft er dus maar 6 miljoen over, terwijl het gebied inkrimpt van 625.000 tot 60.000 $K.M^2$. Het moet den Volkerenbond en de internationale arbeidswetgeving erkennen, aan zijn rechten buiten Europa vaarwel zeggen, zijn geheele weermacht ter zee en in de lucht ontbinden en erkent de rechtsbevoegdheid van de geallieërden en verbonden mogenheden om een oordeel uit te spreken over de schending van krijgswetten en -gewoonten, door Oostenrijkers bedreven. De economische bepalingen en die over vrijen doorvoer zijn dezelfde als die, welke in het Duitsche Tractaat zijn opgenomen.

Aan de Czecho-Slowakken wordt een eigen gebied afgestaan, insluitend de Zuidelijke Karpathen; de juiste grens zal door een commissie van 7 leden worden vastgesteld, waarvan 5 geallieërden, 1 Czech en 1 Oostenrijker. De geallieërden hebben het recht van Oostenrijk alle waarborgen te eischen, dat de godsdienstige minderheden en zij, die een eigen taal spreken de hen toekomende rechten zullen genieten; aan al deze naties moet een gelijke behandeling in den handel verzekerd worden. Hetzelfde geldt van de Serven Kroaten en Jugo-Slavonen.

Aangaande Rusland erkent Oostenrijk de volledige onafhankelijkheid der gebieden, welke deel uitmaakten van het oude Russische Rijk; het verklaart 't tractaat van Brest-Litowsk voor ongeldig benevens alle overeenkomsten na de Novemberrevolutie van 1917 met politieke groepen van het oude Russische gebied gesloten. De geallieërden behouden zich alle rechten voor, die Rusland bezit op schadevergoeding en herstel van den kant van Oostenrijk.

Verder stemt het toe in de afschaffing van het tractaat van 1839, waardoor België als een neutrale staat werd erkend en dat zijn grenzen vaststelde; tevoren reeds moet het elke overeenkomst erkennen, door de geallieërden te maken betreffende de grenswijziging van België. Oostenrijk berust in de afschaffing der neutraliteit van het Groothertogdom Luxemburg en keurt tevens de beslissingen goed, welke de geallieërden hieromtrent zullen nemen. De vredesbepalingen tusschen de Entente eenerzijds en Bulgarijë en Turkijë anderzijds moet het zonder reclameeren over rechten of privilegies als feit beschouwen. Eveneens zal het de schikkingen goedkeuren tusschen de Entente en Duitschland getroffen ten opzichte van het gebied waarover het verdrag van 1864 spreekt.

Aan alle bewoners van Oostenrijk zonder onderscheid van geboorte, nationaliteit, taal, ras of godsdienst zal een volkomen vrijheid gegarandeerd worden tot uitoefening van godsdienst, taal etc.; allen zijn gelijk voor de wet. Geen beperking mag opgelegd worden aan het vrije gebruik van een hunner talen, zoowel in het bijzonder als in het openbaar leven. Aan de niet-Duitschsprekenden zal men faciliteiten toestaan om hun taal bij gerechtshoven en in scholen te gebruiken; daarvoor zal een gedeelte der staatsinkomsten moeten worden aangewend. De Volkerenbond zal de uitvoering dezer maatregelen controleeren.

Oostenrijk doet verder afstand van alle rechten, titels en privilegies, die het bezat of die zijn verbondenen bezaten en neemt alle maatregelen aan, door de geallieërden vastgesteld aangaande zijn vroeger gebied. Ten opzichte van Egypte, Marokko, China en Siam gelden dezelfde clausules als Duitschland zijn opgelegd.

Alle oorlogsschepen, onderzeeërs en Donauflottiljes moeten aan de geallieerde en geassocieerde mogendheden worden overgedragen; de 21 hulpkruisers zullen ontwapend en als koopvaarders worden beschouwd. Al wat aan oorlogsvaartuigen op stapel staat in havens, die behooren of behoorden aan Oostenrijk-Hongarijë zal vernield worden; de materialen kunnen dienen voor industriëele doeleinden maar mogen niet aan vreemde mogendheden worden verkocht. De munitie, na den wapenstilstand aangemaakt, eveneens alle krijgsmateriaal, zal aan de geallieërden uitgeleverd worden.

Het station voor draadlooze telegraphie te Weenen mag gedurende drie maanden na het sluiten van den vrede niet worden aangewend tot het ontvangen of verzenden van militaire, maritieme of politieke telegrammen, Oostenrijk of zijn vroegere verbondenen rakend, tenzij met verlof der geallieerden. Alleen handelstelegrammen mogen verzonden of opgevangen worden en dit nog onder contrôle der Entente. Gedurende dezelfde periode mag geen krachtiger station dan dat van Weenen worden opgericht.

De clausules over vliegtuigen zijn dezelfde als voor Duitschland; alleen mocht dit land tot October nog 100 watervliegtuigen behouden tot het opsporen van mijnen; dit is aan Oostenrijk ontzegd. Oostenrijk verbindt zich geen enkelen militairen vlieger of vliegtuig naar andere landen te zenden noch aan zijn landgenooten toe te staan zich bij de marine of luchtdienst van welk land ook te laten inschrijven.

De uitlevering van de schuldigen aan den oorlog wordt geëischt doch daaronder valt Oostenrijks ex-keizer niet.

De geallieerden genieten dezelfde economische voordeelen als in Duitschland, hun handelsbelangen en industriëele ondernemingen moeten beschermd worden volgens Oostenrijksche wetten en in die gebieden, vroeger tot Oostenrijk behoord hebbende; alle gewenschte inlichtingen en documenten hieromtrent moeten worden verstrekt.

Verder zal een vrije doortocht moeten gegeven worden door Oostenrijk en een vrije toegang naar de Adriatische Zee.

De Paters Dominicanen te Jerusalem.

De Nederlandsche Zionist, mr. J. I. de Haan die thans te Jerusalem vertoeft, schrijft in het *Handelsblad* over een bezoek aan de bibliotheek der Paters Dominicanen aldaar.

Het klooster der Dominicanen is een van de geestelijke centra in Jerusalem.

„Men zegt", zoo schrijft hij, „dat ze ook een heel goede bibliotheek hebben. Ik heb te Rome een van de Dominicanen ontmoet en hij heeft mij een introductie medegegeven voor de Dominicanen hier. Zij zijn zeer gul en zeer gastvrij. Ben-Jehoeda, de groote Hebreeuwsche taalkenner, heeft altijd in hun bibliotheek gearbeid. Zeker zal men ook mij daartoe wel verlof geven. Den eersten Woensdag na mijn aankomst is er een lezing bij de Dominicanen. Majoor Richmond zal in het Fransch lezen over de mozaiekmetselingen in de Omar-moskee. Ik ga er heen, door een slaanden regen. Voor her eerst zie ik nu hetzelfde kleine groepje intellectueelen, dat ik later nog zoo dikwijls zal zien. Er is in de eerste plaats de gastheer, Pater Lagrange. Ik geef mijn introductie. O, maar dat is heelemaal niet noodig. Men heeft uit Rome al geschreven. Zeker, de bibliotheek staat voor mij open. Maar of er veel op mijn gebied zijn zal? Dat zal wel meevallen. Het is eigenaardig, hoe bescheiden de Katholieke geestelijken altijd zijn. Ook in het Vaticaan. Men verontschuldigt zich bijna, dat men u binnenlaat in zoo een prullenbibliotheek. Stel u toch niet te veel voor. Men heeft slechts weinig. Men heeft slechts heel weinig. En dan blijkt het, dat men alles heeft."

Een paar dagen later bezocht de de schrijver de bibliotheek.

„En vandaag ben ik dan voor het eerst naar de bibliotheek der Dominicanen gegaan. Ditmaal niet door een slaanden regen. Maar door een daverende zon. Van dag tot dag wachten wij den zoogenaamden laten regen, waarvan in Joodsche gebeden zoo gesproken wordt.

Het is wel bijna drie kwartier loopen naar het Klooster. Het ligt daar wel heerlijk in zijn hof besloten. Een mooi donker paard graast aan een boom gebonden. Het klooster is wit. De lucht is blauw. De beide kleuren doen elkander geen genade. Mijn oogen schemeren en breken. De portier, in zijn vriendelijk habijt herinnert zich mijner nog. Hij brengt mij bij den bibliothecaris. Hij begrijpt na weinig woorden, dat mijn wetenschappelijk werk ligt op het grensgebied van Taal, Philosophie en Recht. Dezen eersten morgen zal ik mij alleen nog maar oriënteeren. Hij brengt mij eerst in de boekenzaal. En dan in de tijdschriftenzaal. En ik zie het: Pater Lagrange is te bescheiden geweest. Er is hier heel veel..... Het is heel stil in de leeszaal. En ik lees maar zoo wat. Wonderlijk, zoo algemeen als de belangstelling van deze Katholieken is. In *Les nouvelles religieuses* van Maart 1919 vind ik eene mededeeling over het Congres van de Engelsche Mizrachisten in Manchester en een decreet betreffende de emancipatie der Roemeensche Joden. En dan blijft mijn aandacht gebonden door een opstel in de Revue Thomiste van 1914 „De la loi naturelle"..... De oorlog: men merkt hem hier. Veel tijdschriften breken af met 1914. Ze zijn niet meer verschenen. Of ze hebben Jerusalem niet meer bereikt. Toen de oorlogstoestand intrad tusschen Frankrijk en Turkije, hebben de meeste monniken Palestina verlaten. De oorlog. Hij is tusschen het verleden en het heden als een geweldig breede en geweldig diepe afgrond: „Het vermogen tot rustig genieten, dat voor ons wel voor altijd achter den oorlog ligt," schreef een Hollandsche Dichter mij naar Jerusalem. Toch ben ik hier rustig. Ik denk hier dikwijls weder te komen. Er is hier *Hibberts Journal, Revue des Idées, Revue des deux Mondes*. De Leuvensche (helaas!) *Thomistische Revue*. Er zijn Joodsche tijdschriften. Ik hoop hier veel te doen.

Tegen twaalven sluit de bibliotheek. Als ik wegga zijn de gangen zoel. Een heel oude Pater komt uit den tuin. Hij heeft wat zoete bloemen geplukt. En in den droom van die zoete bloemen gaat hij voort. Buiten is de hof. In het midden strakke zon. Omrand door schaduwende arkaden, tot den kloostermuur. Daar buiten is de wreede, wijde, onrustige wereld. De weg naar de stad brandt wit en stijgt wreed van de Poort van Sechem af tot het Postkantoor. O, de wetenschap wordt hier duur betaald! Ongenadig slaat de zon over de wegen bij de Jaffapoort. Ik zie de nauwe straat van den Bazar als een bescherming. Het loopen valt hier zwaar. Dan de geheele binnenstad nog door, waar de voeten wankelen en breken over de kantige keien. Het huis is koel. Ik moet lang rusten. Ik denk aan de monniken, wier wegen niet wijder gaan dan de muren van hun klooster. Hebben zij rust? Vinden zij troost in het in het Teeken van den Gekruiste? Mij drijft de onrust. In Jerusalem als in Amsterdam ben ik de diep-gekwelde mensch. In het Boek van mijne Kwatrijnen krijgen de Dominicanen dit:

„Weer bevangt mij de stilte van hun
(Klooster
Gangen en zalen zoel van 't Heilig Huis,
Waarom vind ik geen troost bij hunnen
(Trooster?
Overal gast en nergens thuis."